

č. 216

STRÁŽNA VEŽA

Hlasiaoa
Jehovoye Královstvo

"A zvedia, že ja som Jehova."
-Ezechiel 35:15.

The Watchtower
Announcing Jehovah's Kingdom
Strážna Veža (Slovak Edition) Monthly

Ten Cents a Copy - One Dollar a Year

Ročník LXIX MESAČNÍK číslo 2

Február (Feb.) 1948

OBSAH

ZOSTAŤ SLOBODNÝM ALEBO VSTÚPIŤ V MANŽELSTVO V POVOJNOVOM SVETE	19
APOŠTOLOVA RADA O MANŽELSTVE	22
NA PAMIAŤKU RYDZOSTI ZA BOŽIE KRÁLOVSTVO	29
1948 STRÁŽNEJ VEŽI KAMPAŇ	32
OBVODOVÝ SJAZD V ATLANTA	32
"RADOSŤ VŠETKÝCH LUDÍ"	32
DOBA SVEDECTVA	15
1948 DÁTUM PAMIAŤKY	15

“VŠE STE MOJIMI SVEDKAMI HOVORI JEHOVA, ŽE JA SOM BOH.” Iz 45:12

Slovenský Mesačník, vydáva

POSLANIE STRÁŽNEJ VEŽE

WATCH TOWER BIBLE & TRACT SOCIETY
117 Adams Street - - - Brooklyn 1, N.Y., U. S. A.

Úradníci:

N. H. KNORR, Predseda GRANT SUITER, Tajomník

"A všetci tvoji synovia budú učení od Jehovi a tvoji synovia budú mať hojnosť pokoja."—*Izaiáš 54:13.*

PÍSMO ZRETELNE UČÍ:

JEHOVA je jediný pravý Boh, ktorý je od večnosti do večnosti. Je stvoriteľom neba a zeme a darcom života svojich tvorov. Slovo alebo Logos bol počiatkom jeho stvorenia a zastupujúcim dielovúdcim pri stvorení všetkých ostatných vecí. Lucifer sa vzbúril proti Jehovovi a vyvolal tak spornú otázku jeho univerzálnej svrchovanosti.

BOH stvoril zem pre človeka a dokonalého človeka pre zem a dosadil ho na ňu. Človek sa poddal nevernému Luciferovi alebo satanovi, prestúpil vedome Boží zákon a bol odsúdený na smrť. Následkom Adamovho hriechu sa všetci ľudia narodili ako hriešnici a bez práva na život.

LOGOS sa stal človekom. Tento človek Ježiš utrpel smrť, aby zadovážil výkupné pre poslušných ľudí. Boh vzkriesil Krista Ježiša na božský stupeň života a vyvyšil ho do neba nad všetkých ostatných tvorov, odejujúc ho všetkou mocou a autoritou ako hlavu novej hlavnej organizácie Božej.

JEHOVOVA HLAVNÁ ORGANIZÁCIA je Teokraciou, nazývanou Sionom. Kristus Ježiš je jej najvyšším úradníkom a spravodlivým kráľom nového sveta. Verní pomocníci nasledovníci Krista Ježiša sú deťmi Siona, údami Jehovovej organizácie. Sú jeho svedkami, ktorých povinnosťou a prednosťou je vydávať svedectvo o Jehovovej svrchovanosti a zvestovať jeho predašvatie s ľudstvom, ako je toto vyjadrené v Biblii.

STARÝ SVET, alebo satanovo neprerušované panstvo skončilo v roku 1914 a Ježiš Kristus bol dosadený Jehovom na trón. Svrhol satana s neba a teraz pokračuje v ospravednení mena Božieho zriadením "novej zeme".

OSLOBODENIE a požehnanie ľudstva môže prísť jedine skrze Jehovovo kráľovstvo pod Kristom, ktoré teraz započalo. Budúcim veľkým činom Pána je zničenie satanovej organizácie a úplné zavedenie spravodlivosti na zemi. Pod panstvom tohto kráľovstva splnia ľudia dobrej vôle, ktorí prežijú Armagedon, božský príkaz naplniť zem spravodlivým pokolením a mŕtvi budú vzkriesení z hrobov, aby dostali príležitosť nadobudnúť život na zemi.

DOBA SVEDOCTVA "PIESEŇ CHVÁLENIA"

Služobný kalendár na rok 1948 označuje február, ako Dobu Svedoctva "Pieseň Chválenia." Žalm 18: 50, na ktorom toto označenie spočíva, ustanovuje ako pohnútku pre túto dobu spievania chvály Božiemu menu medzi národami. Toto my budeme vykonávať našimi zosilňujúcimi námahami v druhom mesiaci *Strážnej Veži* 1948 kampani pre zadováženie predplatného na tento magazín. Všetci od dverí do dverí pracovníci budú ponúkať zvláštnu ponuku jednoročného predplatného, spolu aj s premiou osem knižičiek, vydaných spoločnosťou Watch Tower, všetko spolu za pravidelnú predplatkovú cenu len \$1.00 v amerických peňiazoch. Vrchol severnej zimy ešte nikdy nezastavil potkanie do predu tieto ročné kampane a hlásatelia Božej chvály sú rozhodnutí, že toto sa ani teraz nestane. Teda počte

TENTO časopis je vydávaný za tým účelom, aby sa pomohlo ľudom poznať Jehovu Boha a jeho predašvatie vyjadrené v Biblii. Uverejňuje bibličné poučenia, ktoré sú určené zvlášť k užitočnosti svedkov Jehovových a všetkých ľudí dobrej vôle. Zavádza sústavné bibličné štúdium pre svojich čitateľov. Spoločnosť Strážna Veža vydáva aj iné spisy ako pomôcky k takémuto štúdiu.

Strážna Veža pridrižava za presne Biblie ako autority svojich výkladov. Je úplne nezávislá a oddelená od všetkého náboženstva, od všetkých strán a sekt, alebo iných svetských organizácií. Úplne sa zastáva Jehovovho kráľovstva pod Kristom, jeho milovaným kráľom. Tento časopis nie je dogmatický, ale naojak povzbudzuje čitateľa, aby pozorne a kriticky skúmal jeho obsah vo svetle Písma. Nepúšťa sa do rozporov a v jeho stípeoch niet miesta pre osobné veci.

Oznámenie predplatiteľom: Peňažné záležitosti majú byť posielané do úradov vo vašej krajine v súhlase s úpravami, aby mohli byť zarúčené bezpečne doručenie peňazi. Peňažné zásielky sú prijímané v Brooklyne len z takých krajín, v ktorých sa nenachádza úroveň, jedine len medzinárodnou poštovou poukážkou. Predplatná cena v rozličných krajinách je udaná nižšie v miestnych peňiazoch. Oznámenie vyprášaná (s obnovujúcim listom) je poslané najmenej jedným vydaním pred vyprášaním predplatného. Zmena adresy, keď je taká zaslana do našej úradov, môže sa obkávaf opravená behom jedného mesiaca. Pošlite svoju tak starú, ako aj novú adresu.

V každom prípade ráte adresovať na Watch Tower Spoločnosť.

Gradovne	Ročné predplatné
America (U.S.), 117 Adams St., Brooklyn 1, N.Y.	\$1
Belgium, 28 Ave. Gen. Eisenhower, Schaerbeek - Brussels	Fcs 75
Canada, 40 Irwin Ave., Toronto 5, Ontario	\$1
Czechoslovakia, Kaniška 684, Suchbátul u Prahy	Kčs 50
Netherlands, Kerkplein 1, Amsterdam - Z.	F. 4
Switzerland, Allmendstrasse 39, Berne	Fcs 5

Tento časopis je prekladaný vo viacerých rečiach.

VŠETCI ČPRIMNI SKOMATELIA BIBLIE, ktorí pre nemoc alebo chudobu nemôžu zaplatiť predplatné, môžu dostávať STRÁŽNU VEŽU zdarma, keď o to raz do roka písomne požiadajú vydavateľstvo a uvedú príčinu svojej žiadosti. Tadi pomocou chudobným, ale písomná žiadosť raz do roka je vyžadovaná poštovými pravidlami.

Tlačené v Spojených štátoch Amerických
Printed in the United States of America

Entered as second-class matter November 9, 1921, at the post office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

s nami, vy čitateľa *Strážnej Veži*. Vaša spolupráca je cenená, vaša služba je hodnotená, vaša radosť bude svedená spievaním chvály Najvyššiemu. My sme vždy hotoví poskytnúť informáciu a odporúčanie pre vás, aby ste mohli pracovať so zorganizovanými a vycvičenými bojovníkmi. Snažte sa mať v tom účasť aj vy a podajte svoju zprávu na konci mesiaca z toho, čo ste ste uskutočnili v tejto "piesni chválenia."

1948 DÁTUM PAMIATKY

Dátum pre oslávenie ročnej Pamiatky Kristovej smrti, v ktorej jeho verní údovia tela berú účasť, je 14. nisan, totiž trinásty deň prvého židovského mesačkového mesiaca, ako je to ustanovené Jehovom Bohom. (2 Mojž. 12: 1-8)

(Pokračovanie na 32 strane)

STRÁŽNA VEŽA

HLÁSIACA JEHOVOVO KRÁĽOVSTVO

Ročník LXIX

Február, 1948

Číslo 2

ZOSTAŤ SLOBODNÝM ALEBO VSTÚPIŤ V MANŽELSTVO V POVOJNOVOM SVETE?

"Je dobre, aby človek zostal tak, ako je." — 1. Korint. 7: 26; Žilka.

J EHOVA nenechal prvého človeka, Adama, samotného. Ustanovil pre muža život v manželstve, dajúc mu ženu za manželku. Pretože Jehova bol stvoriteľom-otcom Adama, dokonalého syna Božieho, mal na to právo. Neurobil to len pre šťastie človeka, ale so zreteľom na svoj veľkolepý zámer. Tento spočíval v tom, naplniť zem dokonalým pokolením zrelých mužov a žien, ktorí by všetci boli hodní požívať večný život v raji rozkoše a krásy, ktorý mal celú zem prídadiť slávu. Ako syn Boží stvorený človek musel slúžiť Bohu a čiastka jeho bohoslužby spočívala v tom, aby priviedol na svet svoje potomstvo a odovzdal ním zem. Obrátiac sa k mužovi a k jeho povlanej žene, "požehnal ich Boh a riekol im: Plodte sa a množte sa a naplňte zem a podmaňte si ju." (1. Mojž. 1: 28) Tento vzrast a množenie sa nemaly byť prenechané len tejto prvej manželskej dvojici. Aj ich synovia a dcéry mali dospieť a spolu s nimi plniť božský príkaz. Z tohto hľadiska predložil Jehova Boh deťom Adama a Evy blaženosť manželského života v raji, majúc na mysli cieľ ťaľudnenej, v záhradu vybudovanej zeme. Ich manželské sväzky mali byť trvalé a ich plodnosť mala slúžiť oblažujúcemu zámeru Božiemu. Nemala byť medzi nimi žiadna neplodná matka, a nikdy nemalo rozdelenie manželstva pripraviť domácej nešťastie a bolesť srdca. Tieto neblahé veci prišli na zem až následkom hriechu človeka.

² Žijeme teraz v roku 1947, a onen blažený svadobný deň v Edene, v ktorý Jehova Boh priviedol prvého ženicha k prvej neveste, požehnal ich sväzok a otcovsky im vysvetlil jeho účel, nachádza sa za nami už 6000 rokov. Dnes sa zem hemží ľuďmi, avšak nie je rajom, ktorý by si títo ľudia boli podmanili. Práve máme za sebou druhú svetovú vojnu dvadsiateho storočia nášho letopočtu. Ciele a účinky týchto dvoch svetových vojen stály v úplnom rozpore s príkazom, ktorý dal Boh v Edene mužovi a jeho žene, totiž aby sa množili a plodili a naplnili zem veľkou ľudskou rodinou a aby si ju podmanili, aby sa tak stala miestom, kde by sa dalo po všetky časy príjemne prebývať v pokoji, radošti a hojnosti. Teraz, v roku 1947,

1. Prečo nenechal Boh Adama samotného?

2. Prečo sú vyhladky pre žebú málo povzbudivé, ale prečo nie je situácia beznádejná?

žijeme v takzvanom "povojnovom svete", ktorý vyslovuje obavy, že by ľudské pokolenie v nožnej tretej svetovej vojne mohlo byť smetené zbraňami hromadného ničenia, akých naše storočie vedy doteraz nepoznalo a nepoužívalo. Pre tých, ktorí by radi vstúpili v manželský sväzok a založili si rodinu, aby zachovali svoje meno, nevyzerá budúcnosť nijak povzbudivo. Situácia bola by úplne beznádejná, keby nebolo podivuhodného posolstva, ktoré sa teraz zvestuje "Tuďom dobrej vôle". Toto nie je snáď posolstvo o Spojených národoch. Je to posolstvo, že v roku 1914 bolo zriadené Jehovovo kráľovstvo v čele s Kristom Ježišom, ktorý je určený aby kráľovoľ, a že toto kráľovstvo v konečnom boji armagedonskom zahubí národy tohto sveta a potom požehná zem panstvom trvalého pokoja a blahobytu.

³ Otázka, či vstúpiť v manželský sväzok alebo nie, je dnes problémom aj pre svetského človeka. Avšak zvlášť je tomu tak u toho, kto sa úplne zaslätil Jehovovi Bohu skrze Krista Ježiša. Svetský človek môže v tejto veci váhať jednak pre všeobecnú hospodársku situáciu a jednak pre otázku, či najde za terajšieho mravného stavu ľudstva družku, ktorá by bola čistá, verná a opravdová; tiež so vzhľadom na možnosť tretej svetovej vojny v našej generácii, kedy jeho deti dosiahnu veku povinného vojenskej služby. Právý kresťan však uvažuje o veci z biblického hľadiska a má na mysli nielen vyššie uvedené, ale zaoberá sa aj otázkou, ako urobiť zadosť svojmu zasväteniu a povinnej službe Bohu. Pre takého stáva sa veď dvojnásobne vážnou, pretože sme dosiahli dokonania alebo "času konca" tohto starého sveta a kresťania musia teraz pod svojím vodcom a veliteľom Kristom Ježišom splniť toto proroctvo: "Toto radostné posolstvo o kráľovstve bude zvestované po celej obývanej zemi, všetkým národom na svedectvo — a potom príde koniec [alebo dokonanie tohto starého sveta]." Žiadny kresťan, ktorý chce byť verný a chce obsiahnuť konečné schválenie Božie, nemôže nebyť účastný vydávania tohto svedectva o kráľovstve všetkým národom. — Matúš 24: 14; Rotherham.

3. Akými úvahami zaoberá sa teraz kresťan, keď myslí na otázku sňatku?

* Nechcejúc podlomit svoje vlastné úsilie o účasť na svedeckom diele, ktoré prikázal Jehova Boh skrze Krista Ježiša, bude kresťan otázku manželstva rozumne študovať, aby prenáhľene nevstúpil v manželstvo, čoho by potom ľutoval. K jeho užitku bol apoštol Pavel vedený k tomu, aby v siedmej kapitole svojho listu Korintským udelil niektoré veľmi jasné, otvorené rady.

⁶ Pavel písal tieto pokyny kresťanom v Korinte, v Grécku, ako odpoveď na určité otázky, ktoré mu boli položené o manželstve, pokiaľ sa to týka kresťana. Pavel bol predtým židovským sektárom, farizejom, žiakom Gamalielovým, vnuka Hillela I., a preto členom rabínskej školy Hillelovej; preto bol Pavel dobre oboznámený s naukami o manželstve, aké zastávala táto škola a ktoré boli neskoršie zaznamenané v židovskom talmude. (Skutky ap. 23: 6; Filip. 3: 5) Shromaždeniu v Korinte však písal ako kresťan a apoštol, súc naplnený duchom Pána Boha a smýšľaním Ježiša Krista. Preto boli jeho rady tie najlepšie, aké bolo možno v tých dňoch počuť o manželstve. Okolnosť, že boli dané pred 1900 rokmi neubiera im na časovosti, ale nám dáva istotu, že ich uposlúchnutie pomôže služobníkom Božím k takej čistote a mravnému zdraviu života, akú pestovali verní kresťania za dní apoštolov. Pavlova rada je tak vyrovnaná, tak zdravo premyslená, a tak v súlade s povinnosťami ženatého prípadne vydatej aj s povinnosťami kresťana, že ako manželom tak aj slobodným bezpochyby dopomôže k lepšiemu porozumeniu a veľkomyseľnejšiemu nazieraniu. Takí zaisť s radosťou uvítajú, keď Pavlove rady tu dôkladne rozerbiereme.

STYKY

⁶ Korint bol za časov Pavlových povestný svojimi nemravnými pohanskými zvykmi. Aj niektorí členovia shromaždenia holdovali takým obyčajom, dokiaľ ešte boli pohanmi. Potom boli niekdajší pohania prevedení do čistej teokracickej organizácie Jehovovej, do organizácie mravnej čistoty pod jej hlavou, Kristom Ježišom. Aj niekdajší Židia, ktorí sa kedysi riadili podľa náuk talmudu, patrili k onomu korintskému shromaždeniu. (Skutky ap. 18: 1-10; 1. Kor. 6: 9-11) Tu sa nevyhnutne vynorili rôzne otázky o manželstve: Je to pre kresťanov vhodné? a ako by sa mali v manželskom sväzku už sa nachádzajúcej kresťania chovať voči svojim partnerom? Krajná bezúdržnosť vo vzájomných stykoch medzi pohlaviami v pohanskom Korinte spôsobila, že u niektorých tamojších kresťanov vyšinulo sa nazieranie na manželstvo a na vhodné chovanie k manželom z rovnováhy. Niektorí korintskí bratia sa azda domnievali, že pre kresťana príde v uvahu len slobodný stav, nemanželský život, a pokúšali sa túto myšlienku upotrebiť aj na tých, ktorí boli

manželstvom zákonite spojení. Zaujal apoštol Pavel také isté stanovisko? Napísal, že úplne súhlasí s tými, ktorí sa zastávali takýchto názorov? Čo napísal, zostalo nám na šťastie zachovaným, takže to môžeme v terajších nebezpečných "posledných dňoch" študovať a podľa toho sa riadiť.

⁷ Pavel napísal: "A čo do toho, o čom ste mi písali, dobre by bolo človeku nedotýkať sa ženy." (1. Kor. 7: 1) To zneje tak, ako keby boli Korintania povedali Pavlovi, že by bolo dobre, aby kresťan nemal so ženou žiadny pohlavný styk, a to tak, že sa buď vôbec neožení, alebo ak je už ženatý, zdržuje sa pohlavného obeovania. Ak však Korintania žiadali len informáciu a nevyjadřili svoju vlastnú mienku o tejto veci, tu nám apoštolove slová podávajú lepšie rôzne novšie preklady, ako na príklad Moffattov preklad z roku 1922: "Teraz k otázkam vo vašom liste. Je znamenité, ak muž nemá so ženou žiadny pohlavný styk; ale je toľko nemravnosti, že je lepšie, aby každý muž mal svoju vlastnú ženu a každá žena vlastného muža." (1. Kor. 7: 1, 2) Apoštol Pavel zostal teda pri hlavnej myšlienke v tejto veci. Nevnucoval celibát a netrval na ňom ako na nezmeniteľnom pravidle života pre každého kresťana.

⁸ Z dobrých dôvodov, ktoré Pavel neskoršie objasňuje, je pre slobodného kresťana dobré, keď sa nevzdá tohto stavu. Pavlove slová neznamenajú, že by sa slobodný kresťan nemohol v tomto chlipnom svete zdržať od nemravnosti. Jeho slovám máme rozumieť nasledovne: Keď si máme voliť medzi nemravnosťou a manželstvom, tak služobník Boží, ktorý sa nemôže ovládať, má sa dať počestnou cestou. Mal by vstúpiť v manželstvo, ako to odporúča Boží zákon a všetky pravé štátne predpisy. Boh stvoriteľ založil manželstvo; a manželstvo, ktoré je podľa vôle Božej a shoduje sa s jeho predsavzatím, nie je nič hriešneho alebo nečistého. Miesto toho aby bohobojný kresťan vedol bezúdržbový život a dopúšťal sa smilstva, predstierajúc pri tom že je slobodný, radšej sa ožení a vezme na seba s týmto spojením povinnosti a obmedzenia. Tak zostane v očiach Božích čistý, pred ľuďmi počestný, a nebude tupiť meno Božie.

⁹ Predovšetkým nemali by kresťanskí manželia nedať zákona, ktorý Boh vložil do človeka ako muža alebo ženy, totiž zákon o vzájomnej priťažlivosti. Muž cíti sa byť priťahovaný k žene a naopak. Tým sledoval Boh na počiatku spravodlivý cieľ, aby sa mohly rodiť deti a aby tak bola naplnená zem. Keď sa muž a žena vezmú, stráca každý z nich do určitej miery nezávislosť, a každý z nich musí brať ohľad na druhého a prispievať k tomu, aby druhý bol zdravý, šťastný a duševne vyrovnaný. Tento záväzok sa nezmenší, ak jeden z manželov alebo obaja stanú sa kresťanmi.

4. Prečo nevstúpi múdry kresťan teraz prenáhľene v manželstvo?
 5. Prečo sú apoštolove slová o manželstve najlepšou radou, akú dnes možno dostať?
 6. Aký duchovný postoj zaujalo korintské shromaždenie vtedy k manželstvu?

7. Ako ukázal Pavel už v úvode svojej rady, že nemal prepjatých názorov na manželstvo?

8. Čo urobí slobodný kresťan, keď má voliť medzi nemravnosťou a manželstvom?

9. Ako upravila kresťanskí manželia svoje vzájomné pohlavné vzťahy?

Preto žiadny z nich nemôže sa rozhodnúť jednostranne pre postup, ktorým by druhého olúpil o jeho manželské práva. Aj keď sa toto prevádza svedomitie, nie je to správne, ale vedie k zbytočným ťažkostiam. Tiež keď sa obaja manželia dohodnú na neprizodzenom postupe a dajú sa cestou, ktorá prívádza telesné nepríjemnosti, vedie to k nesnádam. V dnešnom čase mravnej biedy, ktorá nás vo svete obkľučuje, mohlo by to viesť k vzájomnému pokrytectvu. Keď sa jeden druhému — hoci aj po vzájomnej dohode — na nerozumnú dobu odpierajú, tak si diabol môže najst' príležitosť, ako sviest' k nevernosti a porušením manželského sľubu spôsobiť domáce nešťastie. Preto Pavel píše:

¹⁰ "Muž musí žene preukazovať manželskú povinnosť, a tak isto žena mužovi; manželka nemôže robiť so svojím telom to, čo sa jej páči — jej manžel má nad ním moc; a podobne nemôže ani muž so svojím telom robiť čo sa jemu ľúbi — jeho manželka má moc nad ním. Neukracujte sa vzájomne v pohlavnom styku, vyjmúť vtedy, keď sa o tom na určitý čas dohodnete, aby ste sa mohli venovať modlitbe. Potom zase buďte spolu. Nesmiete pripustiť, aby vás satan pokúšal nezdržanlivosťou. Ale čo vám hovorím, má byť ústupkom, a nie rozkazom. — 1. Kor. 7: 3-7; *Moffatt*.

¹¹ Apoštol by nebol musel toto napísať, keby nasledovníci Krista Ježiša boli dokonalí, ako tomu bolo pôvodne u Adama a Evy v Edene, keby teda mali nad sebou plnú vládu a nestávali sa obeťou zdedených vášní. Pretože sa však ľudia nachádzajú v stave slabosti a v údoch ich tela pracujú vášne, dal apoštol manželom vyššie uvedenú radu ako pripustenie, a nie ako rozkaz. To bol rozumný ústupok, svolenie, ktorý má na zreteli dané skutočnosti.

¹² Používajúc tohto ústupku, nebude žiadny kresťanský manžel žiadať viac ako mu patrí; neurobí teda nič, čo by sa rovnalo zneužitiu jeho ženy, zvlášť vtedy, ak je táto kresťankou a chce viac času, sily a pozornosti venovať duchovným veciam, ako na príklad modlitbe k Bohu. Postup každého kresťana mal by byť rozumný, nie určený bezúdernými, neviazanými vášňami. Každý bude láskavo brať ohľad na druhého, takže u žiadneho z oboch nevzniknú telesné nesnádze a predvšetkým tiež nevznikne žiadna duchovná škoda tým, že by sa viac radovali z telesnej rozkoše ako z nezištných záujmov kráľovstva Božieho. Skutočnosť, že Boh povedal v Edene Eve: "Tvoja túžba sa ponese k tvojmu mužovi, a on bude panovať nad tebou", vôbec neoprávňuje muža, aby sa voči svojej žene choval nejakou brutálne. Jeho žena je s ním jedno telo, a on by nemal jednať s ňou tak, ako keby nenávidel svoje vlastné telo. Ale ako Kristus Ježiš miluje cirkev, svoju nevestu, tak bude kresťanský manžel milovať svoju ženu, a podobne aj žena svojho manžela. (Efez. 5: 28-33) Kresťanský manžel varuje sa toho, aby sa

nadmierne oddával veciam, na ktoré má právo alebo ktoré sú mu dovolené, vystríha sa však tiež, aby sa nerozumne zdržoval toho, čo mu manželské práva dovoľujú, a tak odporuje veľkému pokúšiteľovi a marí jeho snahy.

¹³ Keby boli všetci kresťania ako apoštol Pavel, tak by boli ušetrení od vyššie rozobieraných ťažkostí. Preto Pavel k tomu dodáva: "Lebo by som chcel, aby boli všetci ľudia ako i ja sám; ale každý má svoj vlastný dar od Boha, jeden tak a druhý inak." (1. Korint. 7: 7) Je to dar milosrdenstva, dar od Jehova Boha; a zdá sa, že druh daru, ktorý ten alebo onen kresťan dostane, závisí od miery jeho viery. Pre vieru, horlivosť a úprimnú oddanosť dostal Pavel ako dar milosti apoštolský úrad. Zostal slobodný a preto mohol sa svojím apoštolským povinnostiam venovať takou mierou, že neostal pozadu ani za jedným z dvanástich vynikajúcich apoštolov Ježiša Krista. Ak bol Pavel — ako sa niektorí domnievajú — kedysi ženatý, stal sa neskoršie vdovcom a pre dielo Pánovo zostal v tomto stave. (1. Kor. 9: 1-5; 2. Kor. 11: 5, 23-33) Zostal slobodný, nie svojou vlastnou silou, ale silou viery a milosti Božej, ktorú označuje ako zvláštny dar, ktorý dostal od Boha. Nie každý kresťan má taký dar, skrze ktorý by mu bolo umožnené zostať v službe Bohu slobodným; avšak aj kresťanský manžel dostane od Boha dar, skrze ktorý môže slúžiť Pánu Bohu v spojení so svojím manželstvom. Preto by manželia nemali strácať odvahu, ale mali by sa snažiť, aby žili podľa Bohom im poskytnutej priazne.

¹⁴ Tým, ktorí už prekonalí skúsenosti s manželstvom, avšak smrť ich olúpila o ich druhu alebo družku, adresuje Pavel pokyn, ktorý je dobrou radou aj pre takých, ktorí to ešte s manželstvom neskúsili: "Avšak hovorím neženatým [mužom] a nevydatým a vdovám, že dobre im, jestli zostanú tak ako ja." Zdá sa, že toto naznačuje, že aj Pavel bol vdovcom. (1. Kor. 7: 8) Pre kresťana nie je hanbou zostať vdovcom alebo vdovou. Kresťan nepodlieha zákonu o levirátnom manželstve, zaznamenanom v 5. Mojžišovej 25: 5-10, podľa ktorého mohla Židovka žiadať od najbližšieho príbuzného svojho mŕtveho manžela, aby si ju vzal za ženu; brat alebo najbližší príbuzný zomrelého muža bol potom zaviazaný, aby skrze ňu vzdobil deti menu zosnulého. Kresťania nie sú viazaní týmto zákonom; a keď smrť im alebo ich príbuzným vezme druhu, tak môžu zostať slobodní. Je dobre pre nich, jestli to urobia, tak ako to bolo dobre pre apoštola Pavla. Môžu sa však tiež znovu oženiť alebo vydať a apoštol Pavel naznačuje, kedy by sa tak malo stať: "Ale ak sa nevedia zdržať, nech sa oženia, poľažne vydajú, lebo je lepšie vstúpiť do manželstva než horieť." — 1. Kor. 7: 9.

¹⁵ Je príliš smiešne a nebiblické, zaoberať sa tu

10. Ako ukazuje apoštol, že každý manžel stráca do istej miery svoju osobnú nezávislosť?

11. Prečo urobil Pavel kresťanským manželom zmieny ústupku?

12. Do akej miery použije kresťan tohto ústupku, a prečo len tak?

13. Ako použil Pavel svojho Bohom mu daného daru? a prečo nemajú kresťanskí manželia strácať odvahu?

14. Prečo nie sú kresťanskí vdovci a vdovy povinní znovu vstúpiť v manželstvo?

15. Čo znamená tu "páliť sa"?

náboženským výkladom, podľa ktorého apoštol vyzdvoval, že je lepšie vstúpiť v manželstvo než páliť sa v "pekle" ktoré vynášli teologovia, kde červení diabli v azbeste udržiujú skutočný oheň smiešaný so sĺrou. Okrem doslovného významu "páliť sa" alebo "horieť" má Pavlovo použité grécke slovo v trpnom tvare tiež význam "byť vzrušený alebo rozpálený", ako v 2. Kor. 11: 29. Pavel mieni tu týmito slovom: byť pohlavne vzrušený alebo rozpálený vášňou.

¹² Novodobí prekladatelia podávajú preto Pavlove slová rozumne a vhodne takto: "Ak však nemajú sily k zdržanlivosti, nech sa oženia a vydajú, lebo je lepšie oženiť sa a vydať sa, než sa sožierať vášňou." (*Žilka*) "Ak sa však nemôžu ovládať, nech vstúpia v manželstvo. Lebo je lepšie vstúpiť v manželstvo než byť

16. Preto je lepšie oženiť sa alebo vydať než sa páliť?

rozpálený vášňou." (*Amer. preklad*) Preto! Pretože je lepšie, keď sa snažíme uspokojiť so zákonitou ženou podľa božského účelu manželstva, než keď sotrváme v neutešenom stave vášne. Taká vášeň mohla by nás premôcť, takže sa dopustíme poklesku v mravnom ohľade, alebo nám prekáža, keď svoje túžby a svoju pozornosť chceme obrátiť ku službe Bohu. (Viď verš 2, tiež Príslovie 5: 15-20) To by bolo duchovnou škodou. Porušilo by to harmonický pomer kresťana k Bohu a mohlo by viesť k potupeniu mena Božieho. Kresťan, ktorý podlieha vášni, ktorá mu hrozí premožením, mal by teda rozumne a múdro uvážiť a nasledovať apoštolovej rady. Žiadny iný kresťan nemá práva ho kritizovať, pretože v terajšej povojnovej dobe tak jedná.

APOŠTOLOVA RADA O MANŽELSTVE

ZA DNÍ apoštola Pavla nachádzali sa niektorí už v manželskom stave, keď sa stali kresťanmi. V niektorých prípadoch len jeden z manželov prijal pravdu a zasvätil sa Bohu. Čo tedy? Uvoľnily sa tým manželské sväzky? Boly následkom toho azda zmenšené alebo snížené manželské povinnosti a záväzky, takže boly umožnené rozvody, rozluky a nové sňatky? Apoštol sa neodvažuje predložiť ako odpoveď svoju vlastnú mienku, ale sa odvoláva vo svojich pokynoch na Pána, hovoriac: "A tým, ktorí vstúpili do manželstva, prikazujem, nie ja, ale Pán: Žena nech neodchádza od muža. A jestli by aj odišla, nech zostane nevydatá, alebo nech sa smieri s mužom. A muž nech neopúšťa ženu." — 1. Kor. 7: 10, 11.

² Pavel dostal tu svoje pokyny od Pána Ježiša. Musel teda myslieť na Ježišove slová, že smilstvo je pred Bohom jediným dôvodom pre rozvod s neverným druhom v manželstve a že z iných príčin nesmie žiadny ľudský tvor odlúčiť od seba tých, ktorí by mali podľa Božieho pôvodného ustanovenia manželstva v Edene prebývať spolu ako jedno telo. Boh nezasahuje osobne, aby uskutočnil vhodné manželské spojenia medzi ľuďmi a spojil všetky ľudské dvojice, čím by sa stal zodpovedným za ich nepriaznivé výsledky. Boh však stvoril ženu a dal ju Adamovi za manželku, čím ukázal jednotu, ktorá má nastať medzi všetkými ľuďmi, ktorí sú spojení manželstvom, a to malo by byť uznané. (Mat. 19: 9; Marek 10: 6-12) Apoštol teda nepovzbudzuje k rozlukám a neschvaľuje ich, vyjmúc z Bohom uvedenej príčiny, totiž pre smilstvo, ktorým sa rozväzuje manželské pojivo medzi verným a neverným druhom. Túto rozluku možno urobiť právoplatnou podľa zákonov dotyčnej zeme.

³ Ak sa kresťanská žena odlúči od svojho muža, či

už z jeho súhlasom alebo podľa vlastného rozhodnutia, beztoho aby bolo príčinou cudzoložstvo so strany muža, nesmie sa domnievať, že je zbavená svojho manželského sľubu a manželských pút. Nesmie si myslieť, že sa smie vydať za iného muža; to by bolo cudzoložstvo z jej strany. Pred Bohom je povinná zostať po svojom odlúčení sama; musí vziať na seba následky svojho odlúčenia. Keď spozná, že tento stav je pre ňu príliš veľkým a neprijemným bremenom a túži po pozornosti a starostlivosti manžela, tak jej zbýva jediná cesta: musí sa smieriť so svojim právoplatným mužom a vrátiť sa k nemu. Ak chce uniknúť nebezpečeniu, že zhrší v očiach Božích, nesmie slobodu, ktorú požíva pri odlúčení život, zmeniť v bezúdnosť. Manžel na druhej strane nie je Bohom splnomocnený jednoducho prepustiť svoju ženu, aj keď mu rozvodové súdy jeho zeme toto právo priznajú. Ak tak urobí z iných príčin než pre cudzoložstvo, nemôže sa znovu oženiť. Boží zákon platný pre kresťanov ho zväzuje, aby zostal sám, pretože je ešte stále ženatý. V tomto svetle je manželstvo vážnou a svätou smlouvou, ktorú nemožno brať na ľahkú váhu, akoby v očiach Božích nemala veľkého významu.

⁴ *Cudzoložstvo?* Ak sa niekto dopúšťa duchovného cudzoložstva, súc priateľom tohto sveta alebo nezsväteným nevercom, je to pre kresťanského muža alebo pre kresťanskú ženu platný dôvod, aby sa dal rozviesť a vstúpil v iné manželstvo, beztoho aby sa tým previnil pred Bohom? Nie *duchovné* cudzoložstvo rovnako závažným dôvodom pre rozvod ako cudzoložstvo telesné? Pripustíme, že by tomu bolo tak a že kresťan uzavre sňatok s nezsvätenou osobou, ktorá je spojená s týmto svetom a priateľá sa s ním. V tom prípade by bol však hneď zpočiatku vošiel v cudzoložný pomer s takouto svetskou osobou a bol by zhršíl

1. Od koho sú pokyny, ktoré dáva Pavel manželom?

2. Ktoré príčiny rozluky sú v týchto pokynoch uložené a prečo?

3. Aké omedzenia platia pri rozluke, vyjmúc prípad cudzoložstva?

4. 5. Z ktorého dôkazu je zrejme, že duchovné cudzoložstvo nie je dôvodom k rozluke?

pred Bohom. Taktó bola by sa Eunika, Timoteova matka, ktorá ako kresťanka bola vydatá za neobráteného Gréka, dopúšťala smilstva dokiaľ žila spolu so svojim neobráteným mužom. Pavel však Timoteovu matku taktó neposudzoval, hoci vtedy mal u seba zvláštny list kresťanského shromaždenia v Jeruzaleme, ktorý prikazoval kresťanom z národov, aby sa zdržovali od smilstva. (2. Timot. 1:5; Skut. ap. 16:1-4; 15:22-31) Podobne netrval Pavel na "duchovnom smilstve" ako na dôvode pre odluku a rozvod, keď písal:

"A ostatným hovorím ja, nie Pán [ktorý dovtedy o tomto nedal vo vyjadrenom zákone Božom nijakého výroku]: Ak má niektorý brat neveriacu ženu, a volí bývať s ním, nech jej neopúšťa [nech sa nedáva s ňou rozviest]. A zase žena, ktorá má neveriaceho muža, a volí bývať s ňou, nech neopúšťa muža. Lebo neveriaci muž je posvätený ženou, a neveriaca žena je posvätená mužom, bratom. Ináč by vaše deti boli nečisté, ale teraz sú sväté." — 1. Korinf. 7:12-14.

Okolnosť, že muž alebo žena neveria a nie sú zasvätení Bohu, neposkytuje veriacemu partnerovi platný dôvod, aby sa obrátil k svetským súdom a žiadal o rozluku alebo rozvod. Veriaci musia prenechať nezasvätenému druhovi, či chce podniknúť kroky, aby sa zbavil duchovne nerovného jarma. Ak nezasvätený neveriaci nemá námietok, ale je ochotný sotvať v manželskom spoločenstve so zasväteným veriacim, tak niet právneho podkladu, aby ich spojenie a spoločná domácnosť boli zrušené. Za takých okolností musí sa jeden druhému prispôbiť, aby mohli podľa možnosti nazívať spolu príjemne, pri čom musí každý dbať na práva a výsady druhého. Nemusí sa v každom prípade stať, že sa neveriaci partner dá zradnou cestou, na ktorú Ježiš varovne poukázal podľa Matúša 10:34-37. Nesmie sa však pripustiť, aby neveriaci primäl svojho veriaceho druhu k nevernosti voči Bohu, aj keby situácia bola aká ťažká. Kresťan musí dbať, aby neveriaceho druhu nemiloval viac ako Pána Boha. V otázkach svedomia nedá sa prehovoriť alebo donútiť ku kompromisom, ktoré by mu duchovne uškodili.

AKO JE NEVERIACI DRUH V MANŽELSTVE POSVÄTENÝ?

Veriaci posvätil sa Pánu Bohu, čo znamená, že sa oddelil pre Boha, aby sa mu ľúbil a slúžil mu, a že sa očistil od tohto sveta a pripravil a zariadil tak, aby konal vôľu Božiu. Veriaci neposväcujú svojho neveriaceho druhu v manželstve tým, že ho nútia zasvätiť sa Bohu, ale odteraz jedná s ním z posväteného stanoviska. V očiach Božích sú jedným telom a ak sa jeden z nich zasväti Bohu, je tým dotknutá aj druhá polovica dvojice, ktorá je jedným telom a je tak nepriamo posvätená. Také posvätenie nemôže teda zaiste znamenať, že sa máme dať rozviest s neveriacim, s ktorým sme jedno telo. Znamená to naopak, že posvätený veriaci poskytuje neveriacemu druhovi službu

6. Ako musí teda kresťan jednat s nezasväteným manželom?

7. Ako je neveriaci posvätený veriacim druhom v manželstve?

a spoločenstvo vhodným a primeraným spôsobom tak, akoby to robil Pánu Bohu, ktorému sa zasvätil slúžiť. Musí tak jednat, pretože sa nesmie zrieknuť manželského sväzku a jednoty v tele, vyjmúť v prípade smilstva. Táto skutočnosť mala by byť veľkou útechou zasväteným veriacim, ktorých druhovia v manželstve nie sú v pravde a nie sú Bohu zasvätení. Mala by byť pozhnaním a mala by nás varovať, aby sme sa neusilovali o rozvod z neopránených dôvodov.

Keby tomu nebolo tak, boli by deti takých manželov ako bastardi, boli by nečisté v očiach Božích. Boh však uznáva takéto manželstvá a vie, že zasvätený veriaci je so svojim nezasväteným druhom jedno telo, a tak milostivo uznáva deti z takéhoto spojenia za sväté alebo posvätené. To preto, že neveriaci partner je posvätený skrze svojho veriaceho druhu. A podobne, ako veriaci v snahe ctíť Boha a ľubiť sa mu, jedná so svojim neveriacim druhom z tohto hľadiska, tak bude jednat aj so svojimi deťmi, ktoré má od neveriaceho manžela. Preto splní svoju rodičovskú povinnosť a bude tieto deti vychovávať v kázni a napomínaní Pána. Z tohto stanoviska by sme teda sotva mohli považovať za chybu alebo za niečo nežiadúce, keď z takéhoto manželského spojenia vznikne dieťa alebo aj viac detí; sotva by sme to mohli považovať za niečo, čo sa dostalo do rodiny tým, že by bol satan preštil rodičov. Ako by sa mohol taký názor na deti, ktoré sa podľa prírodného zákona Božieho narodily legitímne, shodovať so skutočnosťou, že tieto deti nie sú nečisté, ale sväté? To sa nedá srovnáť. Keď však k nim zaujmeme biblické stanovisko, prejaví sa to ako pozhnanie. Deti nám potom nebudú na pohoršenie a na ťažké bremeno a nebudeme na ne zle hľadieť. Rodičia nebudú mať proti nim predsudky, lebo nemáme byť zaujatí proti niečomu, čo je sväté. Rodičia sami sa radujú, že sa narodili, a preto by mali aj dieťaťu priznať právo k radosti nad tým, že prišlo na svet a je nažive.

Čo ale, ak neveriaci druh považuje ďalšie vedenie spoločnej domácnosti so zasväteným kresťanom za neznesiteľné? Apoštol odpovedá podľa nebeskej múdrosti, ktorá mu bola daná: "Ak neveriaci odíde, nech odíde; brat alebo sestra nie sú otrokmi v takýchto prípadoch — Boh nás povolal v pokoji. Ako môžeš vedieť, ženo, či zachrániš svojho muža? Alebo ako môžeš vedieť, muž, či zachrániš svoju ženu? Keď nie [ak nedojde k takému zachráneniu], nech kráča každý tak, ako mu Pán udelil, každý, ako koho Boh povolal. A tak nariaďujem vo všetkých shromaždeniach." (1. Kor. 7:15-17; *Diaglott*) Čo sa týka manželstva s neveriacim, nie je kresťan otrokom, ktorý je viazaný na svojho páca a musí zostať v jeho dome.

¹⁰ Keď neveriaci chce odísť, preto že je proti viere a proti zasväteniu svojho manžela, tak kresťan nechá

8. Preto sú deti z takéhoto spojenia sväté? a ako sa preto musí s nimi zachádzať?

9, 10. Ako treba jednat s neveriacim, ktorý chce svojho kresťanského druhu v manželstve opustiť? a prečo tak?

takého nespokojného druhu pokojne odísť. V prípade takej rozluky pre nespokojnosť a rôznosť názorov nie je však žiadnému z manželov dovolené vstúpiť v nový sňatok. Židovskí rabíni za času Ježišového dovoľovali rozvod, keď jeden z manželov zmenil náboženstvo; Ježiš však napriek tomu zastával stanovisko, že jedine cudzoložstvo je skutočným dôvodom na zrušenie manželstva rozvodom. Odchod neveriaceho neuvolní teda kresťanovi cestu k novému manželstvu, ale slúži pokoj zasväteného veriaceho. Keby nespokojný neveriaci bol zdržovaný, pretože sa ho kresťan snaží donútiť k tomu aby zostal spolu s ním, tak by pravdepodobne pôsobil kresťanovi nepríjemnosť a rušil by jeho pokoj. V záujme pokoja môže teda kresťan s dobrým svedomím pripustiť, aby neveriaci odišiel; lebo Boh povolal kresťanov k pokoju a k tomu, aby boli tvorcami pokoja.

¹¹ Ak sa ale neveriaci rozhodne zostať, tak by kresťan mal vidieť v tejto situácii možnosť, že sa táto vyvinie k zachrane neveriaceho. Apoštol Peter, ktorý je v tejto veci toho istého názoru ako Pavel, poukazuje na tú istú príležitosť, keď hovorí kresťanskej žene: "Tak podobne ženy, nech sa podriaďujú vlastným mužom, aby, jestli aj niektorí neveria slovu, boli získaní pobožným obcovaním žien bez slova vidiac vaše v bázni mravocitné obcovanie, ktorých okrasou nech je nie vonkajšia okrasa, ktorá záleží v zápletoch vlasov, vo vešaní na seba zlata alebo v obliekaní sa do nádherného rúcha, ale skrytý srdca človek v neporušiteľnom krotkosti a tichosti ducha, čo je drahocenné pred Bohom." (1. Petra 3:1-4) V tomto prípade bude sa kresťan starať o to, aby svojmu druhovi v manželstve pomohol zaujať postavenie pre Božie kráľovstvo, podobne ako pomáha ľudom dobrej vôle v obvode, ktorý je mu pridelený pre svedeckú prácu od domu k domu. Táto ľahká príležitosť ušla by kresťanskému manželovi, keby sa neveriaci od neho oddelil. Kresťan má preto využiť príležitosť, dokiaľ nezasvätený ešte chce s ním zostať. Bolo by veľkým pozhnaním pre jeho dom, keby sa jeho nezasvätený druh obrátil.

¹² Ak sa však situácia vyvinie inak, snaží sa kresťan robiť to najlepšie, ale pri tom vždy zotrúva vo svojej rydzosti pred Bohom. Ak Pán Ježiš dal niekomu možnosť stať sa kresťanom, keď už bol v manželstve, a ak Boh povolal takéhoto veriaceho k nebeskému kráľovstvu v dobe, keď žije s neveriacim manželom, tak je táto vec samotná nie dôvodom, aby si kresťan vyrucoval rozluky. Mal by pokračovať vo svojom kresťanskom živote za daných pomerov a môže byť istý, že všemohúci Boh môže mu aj v tomto stave pomôcť, aby zachoval svoju rydzosť a splnil Bohu svoj sľub zasvätenia. Apoštol Pavel toto vysvetlil s plným súhlasom Božím ako božské nariadenie pre všetky shromaždenia.

11. Ako má kresťan postupovať, ak jeho neveriaci druh v manželstve chce zostať?

12. Ako má jednat kresťan, jestli ďalšie spolunažívanie nevedie k obráteniu neveriaceho manžela?

ZOSTAŤ V TOM, AKO KTO BOL POVOLANÝ

¹³ Apoštol už povedal korintskému shromaždeniu, že ich Boh povolal k účasti na nebeskom kráľovstve so svojim jednorodným Synom: "Verný je Boh, skrze ktorého ste povolani v obecnosť jeho Syna Ježiša Krista, nášho Pána." (1. Kor. 1:9) Títo kresťania v Korinte ako údovia tela Kristovho mali záujem o to, dozvedieť sa, aký vliv majú ich pozemské pomery v tele na upevnenie ich povolania. Budú musieť vo svojom živote aj navonok všetko prevrátiť, aby nestarili svoje nebeské povolanie! Zrejme nie je toho treba, lebo Boh sa nedíva na zovňajšok a nehľadá na osobu, nepozná stranictva pre rasu, farbu, národnosť alebo spoločenskú a hospodársku postavenie. U neho platí len poslušnosť srdca: Takúto poslušnosť možno preukázať Bohu za akýchkoľvek nezmeniteľných zovňajších pomerov, v akých sa niekto môže nachádzať, keď ho Boh povolá. Keby sme nemali nijakých vyhládok presadiť sa za takýchto pomerov, tak by nás Boh zaiste nebol povolal, lebo také povolanie rovnalo by výsmechu. Preto Pavel píše:

¹⁴ "Bol niekto povolaný v dobe, keď bol obrezaný? Nech neodstraňuje stopy toho [nejakým chirurgickým zákrokom]. Bol niekto povolaný ako neobrezaný? Nech sa nedáva obrezat! Obriezka nie je ničím, a neobrezanosť tiež; platí jedine poslušnosť Božích príkazov. Každý musí zostať v tom stave, v akom bol povolaný. Bol si pri svojom povolaní otrokom? Nevadí. Samozrejme, ak máš nejakú možnosť stať sa slobodným, tak radšej použi tejto príležitosti. Ale otrok, ktorý je povolaný, aby bol v Pánu, je prepustencom Pánovým. Tak isto ako slobodný, ktorý bol povolaný, je otrokom Kristovým (lebo ste kúpení za cenu, nesciete sa stať otrokmi človeka). Bratia, každý musí zostať u Boha v tom stave, v ktorom bol povolaný." — 1. Kor. 7: 18-24; *Moffatt*.

¹⁵ Nezáleží na tom, či sme mali na sebe znaky Žida alebo pohana v dobe, keď sme prijali posolstvo o kráľovstve Božom, keď sme sa zsvätili, boli duchom Božím splodení a povolani ku kráľovstvu. "Lebo v Kristu Ježišovi ani obriezka nič nevláde ani neobriezka, ale nové stvorenie", a také duchovné nové stvorenie musí prejavovať "vieru, pôsobiacu skrze lásku". (Gal. 6: 15; 5: 6) Svoju lásku k Bohu prejaví dotyčný zachovávaním Božích príkázaní a nie svojím zovňajším zjavom v tele podľa nejakých zastaralých zvykov.

¹⁶ Za časov Pavlových sa hodne diskutovalo o obriezke; ale vtedy vládlo aj otroctvo ako medzi Židmi tak aj medzi nežidmi, a otrokmi boli nielen černoši ale aj beloši. Pavel sa však neodchýlil od svojej cesty a nemárnil čas tým, že by sa bol pokúšal zlepšiť spoločenský poriadok v tomto starom svete. Nezapočítajme žiadne hnutie pre ostráňenie otroctva, lebo vedel, že

13. Prečo nemusí kresťan prevrátiť vo svojom živote vonkajšie okolnosti, aby upevnil povolanie ku kráľovstvu?

14. Čo píše Pavel v súlade s tým?

15. Prečo nemá význam tá okolnosť, že niekto bol prv Židom alebo pohanom?

16. Aké stanovisko zaujal Pavel v otázke otroctva?

Boh skrze Krista Ježiša odstráni hospodárske, priemyslové a spoločenské otroctvo tým, že v armagedonskej bitke zničí terajšiu organizáciu satanovho sveta. Pavel robil len jedno: Zastával sa kráľovstva Božieho a zvestoval radostné posolstvo o príchode tejto ríše. Keď Pavel stretol utečeného otoka Onezima a obrátil ho na kresťanstvo, tak neprehlásil, že je tento hospodársky a spoločensky slobodný, ale ho poslal nazpät k jeho pánovi, k Filemonovi, teda v skutočnosti nazpät do otroctva, kde však mal kresťanského pána. (Filem. 10-19; Kol. 4: 9) Pavel by to nebol zaiste urobil, keby bol myslel, že Onezimovi je hospodárska a spoločenská sloboda bezpodmienečne potrebná k tomu, aby upevnil svoje povolanie u Boha. Keby Filemon, ktorý bol už predtým jeho pánom, bol býval ochotný dať mu slobodu pretože prestúpil ku kresťanstvu, tak ju Onezim nemusel odmietnuť, ale mal to využiť v službe Bohu pre lepšie príležitosti, ktoré sa mu potom naskytovaly.

¹⁷ Onezim ale nemal sebecky žiadať túto slobodu alebo trvať na nej, pretože mal takú istú vieru a bol takisto povolaný ako jeho pán, Filemon. Onezim mohol byť Filemonovým otrokom podľa tela a podľa rímskeho zákona; čo sa však týka Krista, Onezim bol prepustencom, bol slobodný od tyranie hriechu a satana, "boha tohto sveta". To je skutočná sloboda, ktorá má cenu, ale tejto slobody nemá žiadny z náboženských, spoločenských, hospodárskych a priemyslových otrokárov tohto sveta. (Ján 8: 31, 32, 34-36) Filemon naproti tomu bol slobodný podľa spoločenských pravidiel a zriadenia rímskej ríše. Voči Onezimovi bol otrokárom, vzhľadom na Krista Ježiša však slúžil sám ako otrok rovnako ako Onezim. Ako to? Pretože obaja, Filemon aj Onezim, tým že sa stali kresťanmi, ktorí prijali výkupnú obeť Syna Božieho, boli kúpení pre Boha za určitú cenu, totiž za cenu dokonalej ľudskej obeti Krista Ježiša. Pre Filemona a Onezima platia tieto Pavlove slová: "Lebo ste kúpení za veľkú cenu. Nože tedy oslavujte Boha svojim telom." (1. Kor. 6: 20) Pred Bohom boli teda Filemon a Onezim úplne rovní; žiadny z nich nemal sa stať otrokom ľudí, tým že by porušil kresťanské zásady, aby sa páčil ľuďom. Aj Onezim musel svoje hmotné služby pre Filemona robiť tak, akoby ich vykonával Pánovi, a nie človeku-otrokárovi. — Efez. 6: 5-9; Kol. 3: 22-24.

¹⁸ Tak mohol Onezim zostať v pomeroch, ktoré mu byly zákonite uložené keď bol povolaný, a voči Bohu mohol byť vykúpeným služobníkom Syna Božieho, Ježiša Krista. To samozrejme neznamená, že by dnes slobodný kresťan nesmel zmeniť svoje povolanie alebo zamestnanie. Pavel, ktorí sa narodil slobodným, zmenil svoje povolanie výrobcu stánov za činnosť misionára plným časom v cudzích zemiach, len čo mu to jeho hospodárske postavenie umožnilo. (Skut. ap. 22: 27, 28; 18: 1-3, 18, 19; 2. Tesal. 3: 7-10) Táto zme-

na bola v Pavlovej moci; nebol nútený zostať pri výrobe stánov.

¹⁹ A teraz sa opýtate, ako sa to vzťahuje na tých, ktorí sú slobodní, a na tých, ktorí sú v manželskom stave. Apoštol sa vracia k týmto úvahám, nemôže tu však uviesť žiadneho písomného dôkazu Pánovho. Vyjadruje sa teda ako taký, ktorý je verný Bohu a na koho je možno sa spoľahnúť, že jeho rada je v shode s Bohom a s Božím zákonom. Hovorí: "O pannách nemám nariadenia Pánovho, ale poviem, čo myslím, ako taký, ktorý dostal milosrdenstvo od Pána byť verným. Nazdám sa teda, že je to dobré pre terajšie ťažkosti, že je dobre človeku, aby bol tak. Si priviazaný k žene? Nehľadaj rozviazania. Si rozviazaný, prostý žený? Nehľadaj ženy." — 1. Kor. 7: 25-27.

²⁰ Povšimnime si, čo hovorí Pavel o "pannách" (*parthénoi*, v jeho pôvodnom gréckom texte). Po klasickom období gréckej literatúry užívalo sa slova "panna" (*parthénos*) nielen na označenie ženskej osoby, ale aj na označenie mladého, neženatého muža.* Apoštol Ján užíva slova *parthénoi* nepopierateľne tak, že zahŕňa oboje pohlavia, keď píše o 144.000 nasledovníkoch Kristových: "Tých stoštyridsaťštyri tisíce, ktorí sú kúpení zo zeme. To sú tí, ktorí sa nepoškvrnili so ženami, lebo sú panenci [*parthénoi*]." Aj Ježišovo podobnenstvo o desiatich pannách vzťahuje sa na mužov a ženy. — Zjavenie 14: 3, 4; Matúš 25: 1-13.

²¹ Z týchto dôvodov podáva Sýrska verzia dobre tento text, keď hovorí: "A čo sa týka panenstva, nemám od Boha predpisov." (1. Kor. 7: 25; *Murdock, Lamsa*) Aj Rotherhamova "Emphasized Bible" dobre vystihuje vec, keď s výrazom *panenský* nespojuje žiadny rod a prekladá: "Ale o tých, ktorí sú panenský, nemám výslovného príkazu od Pána; podávam však úsudok ako niekto, ktorý od Pána dostal milosť byť verný: Považujem teda za dobré za týchto okolností, pre jestvujúce súženie, že je dobre človeku byť tak [zostať tak ako je]: Pripútal si sa k žene? Nesnaž sa uvoľniť [ak sa nedopusť cudzoložstva]; uvoľnil si sa od ženy [na základe jej cudzoložstva]? Nehľadaj ženu. A keď niekto panenský [muž alebo žena] vstúpi v manželský stav, tak nehreší [muž alebo žena]; avšak takí budú mať v tele bolesti; ja vás ale šetrím." — 1. Kor. 7: 25-28.

²² Podávajúc tento úsudok, napomínal Pavel cirkev, aby bola na strážii pred tým, čo ohlašoval pre budúcnosť, totiž: "Ale Duch hovorí výslovne, že v neskor-

* Liddell and Scott's "A Greek-English Lexicon" (1856); aj Parkhurstov "Greek and English Lexicon" hovorí, že toto slovo označuje "osobu v panenskom stave" a prehlasuje, že "toto slovo sa zrejme týka oboch pohlaví", 1. Korintským 7: 25 (porovnaj Zjavenie 14: 4).

19. Prečo nedal Pavel žiadny príkaz Pána ohľadom panien?

20. Na koho sa tu vzťahuje výraz "panny"?

17. Ktoré skutočnosti, ktoré spôsobili vyrovnanie, platily ako pre otroka tak aj pre slobodných, takže sa nemali stať otrokmi človeka? 18. Ako ďaleko to pripáda slobodu, zmeniť svoje povolanie alebo zamestnanie?

21. Ako podáva Rotherhamov preklad, ako najlepšie, Pavlove slová z veršov 25 až 28?

22. Pred čím mala byť cirkev podľa Pavlových slov na strážii? a čo sa Pavel nepokúšal vybudovať?

ších časoch odstúpia niektorí od viery, ktorí budú počúvať bludných duchov a učenia démonov . . . zbraňujúcich ženit sa (zakazujú manželstvo; *Žilka*), a ktorí prikazujú zdržovať sa pokrmov, ktoré Boh stvoril [spolu s manželstvom] na pozívanie s ďakovaním pre veriacich a pre poznávších pravdu." (1. Timot. 4: 1, 3) Pavel, ktorý sa dokázal byť verný pred Pánom, nezakazal manželstvo, a to ani pre "neskoršie časy". Celkom určite nepoložil základ náboženskému zriadeniu kláštorov s mníchmi a mníškami a pre kňazskú hierarchiu, od ktorých sa vyžaduje celibát. Pavel vedel, že Peter mal ženu a svokru. (Matúš 8: 14; 1. Kor. 9: 5) Pavel mu prial túto výsadu a nesnažil sa vybudovať kresťanskú cirkev, ktorá by pozostávala len zo slobodných mužov a žien. To by bolo nerozumné, a neodpovedalo by opatreniam, ktoré Boh urobil pre svoju cirkev, ktorej hlavou je Kristus.

²³ Jednako uvádza Pavel v záujme priamej kresťanskej bohoslužby dobré dôvody, prečo zotrvať v slobodnom stave. K týmto dôvodom patrí aj tento: Kto sa vzdá svojho panenstva alebo svojho slobodného stavu, bude mať vonkajšie ťažkosti manželského života, "trápenie v tele", a od toho chce Pavel ušetriť slobodných. Nie snáď preto, že by sa boli práve vtedy nachádzali v súžení pre prenasledovanie, takže by im muselo byť obťažné mať ženu a deti. Ale podľa obvyklého behu manželstva, berie každý z manželov na seba bremeno druhého a akonáhle prídu deti, nastávajú ďalšie zodpovednosti. V terajšej trápnej situácii sveta a pre ľudskú nedokonalosť a chyby a ľudskú nerozumnosť je nutné treba počítať s ťažkosťami. Preto tí, ktorí sa nachádzajú v panenskom stave, mali by vo pred uvážiť, že síce nezhréšia, ak prípadne vstúpia v manželstvo, ale že sa tým vystavujú ťažkostiam, ktoré budú musieť niesť pri plnení svojich záväzkov v Božej službe.

PRE KRÁTKY ČAS, KTORÝ EŠTE ZBÝVA

²⁴ Čo z toho vysvitá pre budúcnosť, aj keď pripustíme, že kresťania nie sú vylúčení z práva v manželstvo? Ak nasledujúce apoštolove vývody platily v onom prvom storočí, keď ich napísal, tak tým skor platia v nebezpečných "posledných dňoch" od roku 1914, kedy satan a jeho démoni boli shodení s neba na zem a kedy satan vie, že má už len málo času do bitky v Armagedone. Pavel hovorí: "Príležitosť (alebo vhodná doba) je zmenšená pre to, čo zostáva — aby tí, ktorí majú ženy, boli, ako keby ich nemali, tí, ktorí plaču, ako by neplakali, ktorí sa radujú, ako by sa neradovali, ktorí kupujú, ako by toho nemali, a tí, ktorí užívajú sveta, ako by ho neužívali plne — lebo tvar tohto sveta sa stráca; prijal by som si, aby ste boli bez starostí." — 1. Kor. 7: 29-32; *Rotherham; Amer. stand. pr.; Young.*

23. Od ktorých "trápení v tele" chce Pavel ušetriť slobodných mužov a ženy?

24. Do akej miery sú Pavlove slová vo veršoch 29 až 32 teraz zvlášť vhodné?

²⁵ Jadrom poučenia, ktoré nám tu Pán dáva skrze svojho apoštola, je toto: Kresťan nemá svoju pozornosť venovať úplne alebo predovšetkým osobným, sebeckým veciam, teda veciam telesným, či už sa jedná o potešenie z manželky alebo manžela, o vlastné radosti alebo bolesti, o obchodnú činnosť alebo o nutné styky s týmto svetom. Kresťan nemá sa príliš venovať týmto veciam a zanedbávať pre ne večné hodnoty; lebo tento svet aj jeho tvar alebo spôsob života v určený čas zmizne s pozemského dejiska. Nemal by podfahnúť bremenám rýchle sa strácajúcich sebeckých vecí terajšieho sveta, ale mal by shromažďovať poklady pre nový svet, v ktorom sa zakrátko oeteme. Pre kresťana, ktorý patrí k údom tela Kristovho a je povoláný k nebeskému kráľovstvu, je najdôležitejšie, aby hľadal kráľovstvo a Božiu spravodlivosť. Žena, manžel, deti, bolesti a radosti, obchodné styky a zamestnanie, nič z toho nesmie zabráť čas a pozornosť kresťana natoľko, aby mu to bránilo dostať sa do ríše spravodlivosti. Miesto toho aby sa dal preťažiť nadmierným množstvom starostí života v tomto starom svete, mal by sa podľa možnosti od nich oslobodiť alebo sa im vyhnuť. Potom sa bude môcť dôkladnejšie starať o to, čo patrí k Božiemu kráľovstvu, ktoré musí byť teraz zvestované všetkým národom na svedectvo. Smrťou a zmŕtvychstaním Ježiša Krista, a teraz prevzatím kráľovskej moci v roku 1914, bola zbývajúcá doba trvania tohto starého sveta zkrátená. Musíme preto vykypovať čas v prospech záležitostí nového sveta.

²⁶ So životom v prítomnom svete sú spojené hrozne starosti. Pavel teraz ukazuje, ako slobodný kresťan môže byť pomerne slobodný od takýchto starostí, kým záujmy kresťanského manžela sa musia deliť medzi telesnými a duchovnými vecmi. Píše: "A chcem, aby ste boli bez starostí. Neženatý stará sa o to, čo je Pánovo, ako by sa ľúbil Pánovi; ale ženatý sa stará o veci tohto sveta, ako by sa ľúbil žene. A je rozdiel aj medzi ženou a pannou. Nevýdatá sa stará o to, čo je Pánovo, aby bola svätá aj telom aj duchom; ale vydatá sa stará o veci tohto sveta, ako by sa ľúbila mužovi. Ale to hovorím na váš vlastný úžitok, nie aby som vám zahodil sluku na krk, ale aby ste sa slušne a stále pridržali Pána bez rozptýlenia mysli." — 1. Kor. 7: 32-35.

²⁷ Žiadny pravý kresťan, ktorý sa nachádza v manželskom stave alebo chce od neho vstúpiť, nebude namietat proti vyššie uvedeným vývodom apoštola Pavla. Žiadny z nich nebude mu zlievať jeho slová, akoby sa miešal do vecí iných kresťanov miesto aby sa staral o svoje vlastné veci. Ak sa apoštol vyslovil pre slobodný stav alebo nemanželský, tak sa nepokúšal dostať kresťanov do osídla, aby pracovali *pre neho*, aby on mohol vyberať dávkavy z ich práce a mať sebecký hmotný úžitok z úsilia, ktoré oni vyvinuli v dom-

25. Čo je jadrom týchto veršov?

26. Ako ukazuje Pavel, že slobodný kresťan môže byť pomerne nezaujatý hrozivými starosťami v porovnaní so ženatým alebo vydatou?

27. Prečo Pavel nepoložil nikomu osídlo, keď tak hovoril?

nienke, že sa tu jedná o službu Pánovu. Nebolo tomu tak. Pavel mal na myslí ich duchovný pokrok a teda ich večné blaho v novom svete. Preto doporučoval kresťanom na ich otázku ten stav, ktorý im umožnil zbaviť sa v čo možno najväčšej miere rozptýlenia a vyrušovania, aby mohli náležite slúžiť Pánu Bohu, alebo slušne a s plnou pozornosťou a oddanosťou.

²⁸ Ženatý alebo vydatá — ako Pavel už vysvetlil — nemá plnej moci nad svojim telom, pretože je so svojim manželským druhom "jedným telom" a tento má preto na jeho telo určité nároky. So zvlhľadom na to je teda správne keď Pavel prehlasuje, že slobodný alebo panenský kresťan je v stave byť svätým pre Boha, to jest úplne oddelený pre priamu bohoslužbu, vyhradený ako telom tak aj duchom pre túto službu. Duch alebo duchovný sklon takého slobodného kresťana smeruje a puď ho do činnejšej služby pre kráľovstvo Božie. Tomuto duchu alebo sklonu, ktorý naplňuje jeho srdce a jeho myseľ, môže sa oddať, pretože nemá manželku alebo manželky, ktorí by si mohli robiť nárok na čiastočnú moc nad jeho telom. Súc sústredení telesne aj duchovne, môže sa úplne venovať službe Božej. Tak sa teda môže čo najlepšie starať o to, aby sa Ťúbil len Pánovi, lebo má najväčšiu osobnú slobodu. Pavel bol pravdepodobne vdovcom, ktorý nehodlal vodiť sebou sestru ako svoju kresťanskú manželku, ako to robil Peter a iní apoštolovia; vedel teda, o čom hovoril, a bol vstave udeliť neskúseným spoľahlivú radu. Pánovi páčily sa jeho rady do tej miery, že uznal za vhodné, aby boli zaznamenané v knihách Bible.

DOBRE ROBIŤ A ROBIŤ EŠTE LEPSIE

²⁹ Čo hovorí apoštol vo verši 36 a v ďalších, nemá nič spoločného s takzvanou "duchovnou nevestou", ako tento grécky text preložil istý ankllický prekladateľ. Taký nevhodný preklad vyvoláva myšlienku, že možno mať nevestu v duchovnom smysle, beztoho aby sme sa s ňou kedy oženili; že môžeme byť s ňou zasnúbení, beztoho aby sme vstúpili v manželstvo s ňou v tomto svete, takže máme na ňu určité duchovné nároky, aby si v tomto svete nemožila vziať iného. (1. Kor. 7:36, 37; *Moffatt*) Iní novodobí prekladatelia podávajú tento grécky text tak, aby sa shodoval so slovami v Apokryfách, v knihe Jezusa Siracha Ecclesiasticus 42: 9, 10, takže vznikne dojem, že sa jedná o kresťanského otca, ktorý svoju dcéru nechá alebo nenechá vstúpiť do manželstva. (*Menge, van Ess, Amer. stand. pr.*) Apoštol však hovorí tu o panenstve slobodného kresťana mužského alebo ženského pohlavia. Hovorí o právomoci, ktorú má taký kresťan, či už muž alebo žena, nad svojim vlastným panenským stavom, v ktorom buď môže zotrvať alebo ktorého sa môže vzdať sňatkom. Najlepší preklad gréckeho

textu najdeme preto v *Elberfeldskej Biblii* a podobne aj u *Rotherhama* a v *Emphatic Diaglott*:

³⁰ "Ak si však niekto myslí, že nejedná slušne so svojim panenstvom, jestli prekročí roky kvetu, a ak to musí byť, nech urobí ako sám chce; nehreší; nech sa vezmú. Ale kto stojí vo svojom srdci pevne, nepodliehajúce nútosti, ale majú v moci svoju vôľu a usúdil to vo svojom srdci, že zachová svoje panenstvo, dobre robí. Kto sa teda ožení, robí dobre, a kto sa neožení, robí lepšie. (*Rotherham*: Kto sa vzdá svojho panenstva pre manželstvo, robí dobre; a kto sa nevzdá, robí lepšie)." — 1. Kor. 7: 36-38.

³¹ V terajšej povojnovej dobe, na obzore ktorej sa rysuje bitka armagedonská, majú teda kresťania voľbu medzi dobrou cestou, ktorá spočíva v sňatku so služobníkom tiež zasväteným Jehovovi Bohu, alebo ešte lepšou cestou, totiž zostať slobodným a zachovať panenský stav so všetkou príslušnou životnou silou. Kresťan si môže zamyslieť, že je príliš starý pre manželstvo, avšak nie preto, že zameškal príležitosť najst si manželského druhu, ale preto že má málo životnej sily, aby mohol priviesť na svet deti. Mal by mať v tejto veci správny názor na priamy účel všetkého ľudského manželstva, a ten je rozšírenie ľudstva. Kresťan nevstupuje v manželský stav s odporom k deťom.

³² Kresťanský panie alebo panna, ktorí sa aj vtedy, keď už prekročili dobu rozkvetu svojho života, rozhodnú zotrvať vo svojom panenstve a zrieknu sa manželstva, robia lepšie. Apoštol už uviedol dôvody. Takých má zrejme na myslí aj Ježiš, keď hovorí o tých, ktorí sami seba urobili eunuchmi alebo klieštencami, aby mohli slúžiť kráľovstvu Božiemu, beztoho aby sa rozptyľovali: "Sú klieštenci, ktorí sa tak narodili z matky; a sú klieštenci, ktorí sami seba vykľestili pre kráľovstvo nebeské." (Matúš 19: 12, *Elberf.*) Aby sme sa stali klieštencami sami od seba, k tomu nie je treba telesného zohavenia, ale to vyžaduje jednoducho silné sebaovládanie, za ktorým stojí pevné odhodlanie ducha nepodať sa žiadnej vášni, ale zachovať si plnú životnú silu a slobodu od manželských bremien, aby sme mohli lepšie slúžiť Bohu. Taký kresťan nezaväzuje sa sľubom celibátu, a Pavel žiadny taký sľub nedoporučuje.

³³ Ženatý kresťan je viazaný ku svojej žene, dokiaľ táto žije a dokiaľ sú si obaja verní. Podobne je aj kresťanská žena viazaná k vernému mužovi, dokiaľ ten žije. U kresťana ukáže sa teda manželské pojivo ako niečo, čo trvá hodne dlho; lebo pred súdnou stolicou nemožno toto považovať za bezvýznamnú a všednú vec a nie je možné rozviazať ich z nejakých nepatrných dôvodov; len cudzoložstvo neverného manželského druhu môže byť dôvodom. Manželstvo nám teda ukladá zvýšenú zodpovednosť a omezuje našu slobodu, kto-

28. Ako možno byť panenský kresťan svätým telom aj duchom?

29, 30 Preto sa nevzťahujú verše 36 až 38 na duchovnú nevestu alebo na dispozičné právo otca nad dcérou? a ako to ukazuje *Elberfeldská Biblia*?

31. V akom smere myslí si niekto o sebe, že "prekročil roky kvetu"?

32. Kto sa však dá lepšou cestou? a ako sa títo urobili sami klieštencami?

33. V akom dlhotrvajúcom môže zvlhľadom k zákonu Božiemu byť sňatkom pripútaný ten, kto vstúpi v manželský stav?

rú vlastnime, po celý život. Ak bolo teda manželské pojivo krestana smrťou jeho druhu rozviazané, mal by dobre uvážiť jednak nad svojou slobodou a jednak nad manželskými záväzkami a omezeniami, prv než vstúpi do nového manželstva. V tomto svetle uzavierajú apoštol svoje rady o manželstve, hovoriac: "Žena je viazaná zákonom, dokiaľ žije jej muž; ale keby zosnul jej muž, je slobodná a môže sa vydať, za koho chce, len nech je to v Pánovi. Ale je blahoslavenšia, keď zostane tak, podľa mojej mienky. A nazdám sa, že i ja mám Ducha Božieho." — 1. Kor. 7: 39, 40.

SLOBODA VYDAŤ SA V PÁNOVI

³⁴ Kresťanské vdovy majú slobodu vydať sa, avšak s omezením, ktoré platí pre všetkých, ktorí sa zasnúť Bohu v mene Pána Ježiša Krista, totiž vydať sa "v Pánovi", to znamená vziať si niekoho, ktorý je zasvätený tak ako ony. Vziať si nezasväteného neveriaceho, ktorý sa potom pravdepodobne stane nespoľahlivým, opustí svoju ženu a poruší tak manželský život, to neprospeje veľmi blahu krestana; k takému kroku vedie skôr vášeň. Takéto ohrožovanie duchovného blaha krestanovho sotva najde zaľubenia Božieho alebo Kristovho. V každom prípade je to nerovné bremeno, ak zasvätený kresťan vstúpi v manželský stav s neveriacim, a to má za následok, že ľahajú nerovnomerne a že dostanú otľaky. "Žeňte alebo vydávajte sa v Pánovi", píše Pavel.

³⁵ Vdova mohla by si teda snáď najst kresťanského druhu; ak ale zostane sama, priniesie jej to viac šťastia. Pokyny, ktoré dal Pavel v 1. Timoteovi 5: 5-15 mladým vdovám, nie sú v rozpore s tým, čo tu hovorí. Tie pokyny dal preto, aby ochránil vášnivú mladú vdovu pred hriechnym životom. Byť slobodným od hriechu a od organizácie satanovej, a pri tom byť aj slobodným od bremien manželstva, o všetko spoločne urobí život krestana šťastnejším, lebo táto dvojnásobná sloboda poskytuje lepšiu príležitosť slúžiť Bohu a jeho veci. Pri vysvetľovaní tejto najvýznamnejšej skutkovej podstaty mal apoštol na mysli Ducha Božieho v takej miere, ako ktorýkoľvek iný apoštol Ježiša Krista; jeho slová tvoria teda v terajšom povojnovom svete súčasti teokratických organizačných pokynov pre všetkých pravých kresťanov.

³⁶ Je to smrť, ktorá rozvíja manželskú smluvu medzi mužom a ženou; preto armagedonská bitka nezruší manželskú smluvu zasvätených osôb, ktoré prežijú Armagedon a vojdú do života na zemi, v spravodlivom novom svete, ktorý vytvorí moc všemohúceho Boha. Armagedon nespôsobí rozviazanie ich manželského sväzku a neurobí náhly koniec ich vzájomnému spolunažívaniu v manželstve. V prípade manželstva s nezasväteným neveriacim neznamená okolnosť, že neveriaci muž alebo neveriaca žena sú posvätení svojím

veriacim a zasväteným manželom, že takýchto neveriaci bude v Armagedone ochránený a zachovaný nažive, aby potom žil ďalej so svojím veriacim manželom. Čo sa však týka zasvätených manželských dvojíc, ktoré Boh v Armagedone ochráni a prevedie do spravodlivého nového sveta, o tom časopis *Strážna Veža* po dobu svojho 68 ročného trvania nikdy neučil a netrdil, že po Armagedone a na začiatku tisícročného panstva Ježiša Krista na zemi hneď prestanú všetky manželstvá a ďalšie rodenie detí. Dôkazom toho je nižšie uvedená dôležitá poznámka.*

* V dobe, keď Charles T. Russell bol prezidentom Watch Tower Bible and Tract Society a oznámeným redaktorom a vydavateľom "The Watchtower", uverejnili tento časopis ako odpoveď na zaslánu mu otázku toto: "Nesmieme nerazumne dovodzovať, že nikto z pozemskej triedy nebude vyvolaný z hrobu, dokiaľ žijúce pokolenia nedosiachnu mravne a telesne určitej výšky a dokiaľ zem nezačne 'vydávať svoju úrodu' . . ."

"Príkaz 'plodiť sa a rozmnožovať sa' je omezený — dokiaľ nie je zem 'naplnená'; akonáhle bude teda zem naplnená, má rozmnožovanie a plodnosť podľa Božieho zriadenia prestať. Ak je tomu tak, tak by sa dokonalým rodičom nerodily viac dokonalé deti v dobe, keď už nebude existovať zlo, aby mohli byť skúšaní."

"Je pravdepodobné, že s nastávajúcou dokonalosťou ľudského pokolenia bude plodnosť ubývať. Je pozoruhodné, že starý, odumierajúci strom mnohokrát vyhádza viac kvetov a pokúša sa o viac plodov ako mohol príviesť k zrelosti v dobe svojej plnej sily. Tak je tomu aj s ľudskou rodinou: včasná zrelosť a veľká plodnosť potomstva, ktoré je od svojho narodenia slabé, choré a umierajúce, sú znaky slabosti a nedokonalosti, a toto sa čoskoro zmení, len čo započne dielo znovuzriadenia a zlorečenie bude odňaté. Viď 1. Mojž. 3: 16." — Z "Watchtower", článok "Vývoj v tisícročnom kráľovstve", sväzok 6, čís. 7, marec 1885, odstavce 8, 16, 17.

Pod nadpisom "Čiou ženou bude?" bolo napísané (odstavec 12): "Anjeli sú pravdepodobne bezpohlavní — niet medzi nimi mužov a žien, ako my týchto výrazov používame, hoci ich Boh obecné označuje ako mužov. Keď bol človek pôvodne stvorený k obrazu Božiemu, bol pravdepodobne v tomto smere práve taký istý, totiž rovný anjelom. Potom 'stvoril Boh muž a ženu' práve za tým účelom, aby týmto spôsobom bola zem naplnená alebo zaľudnená. Rozumný záver teda je, že — akonáhle bude zem ako 'záhrada Eden' a úplne zaľudnená — prestane 'naplňovanie zeme' rozmnožovaním ľudského pokolenia podľa správneho pôsobenia plánu Božieho, ktorý za účelom nepĺnenia zeme utvoril dokonalého človeka v dokonalú dvojicu." — Z "Watchtower", sväzok 8, čís. 7, marec 1887.

Pod nadpisom "Deti požehnaných" sa hovorí (odst. 4, 6, 7, 8): "Tieto texty Písma [Izaiáš 65: 17-25] zdajú sa naznačovať, že rodenie detí bude trvať ešte po nejaký čas aj v miléniu, ak nie snáď až sto rokov pred jeho zakončením. Na prvý pohľad zdá sa to byť v rozpore s prehlásením Pána u Lukáša 20: 34-36 . . . Podľa iných období však prichádzame k myšlienke, že ten istý presný knižhovec, ktorý chce zem dať naplniť spravne ľudskými synmi, bude pravdepodobne zariadiť tak, že behom tisícročného kráľovstva tí, ktorí v prítomnom zlom svete neprivedli

34. Do akého vhodného manželstva je vdovám dovolené vstúpiť a prečo?

35. Prečo je vdova šťastnejšia, ak zostane sama?

36. V akom vzájomnom pomere budú potom manželia, ktorí prežijú Armagedon, a akých výsledkov budú požívať?

³⁷ Keď pátrame v Biblii po predobrazoch alebo tieňoch toho, čo bude bezprostredne po Armagedone, na začiatku nového sveta, tak zistíme, že Jehova Boh po potopě nezrušil Noemovo manželstvo a manželstvo jeho troch synov, ale požeňnal Noemových synov v popotopnom svete deťmi a naplnil nimi obrazne zem, poukazujú tak na to, čo sa so zemou stane v novom svete. (1. Mojž. 9: 1-7; 10: 1-32) Všimnime si ďalej, že Noe sa pridržiaval pôvodného pravidla, majú len jednu

37. Čo nám ukazuje v predobraz, aká bude situácia po Armagedone. Na začiatku milénia?

na svet detí, "vytvoria" tých, ktorí zaujmú miesto oných synov Adamových, ktorí prišli na vyššie miesta alebo pre úmyselný hriech stratia úplne život . . . Zaiste to bude podivuhodný prejav lásky a dobrotivosti, dať takto zaplniť miesta tých z ľudí, ktoré sa uprázdnilo buď Božou zvláštnou priazňou alebo úsilím satanovým. Ďalej prejaví sa rozmanitá múdrosť Božia v takom zriadení tým, že Boh upraví pomery tak, aby privádzanie detí na svet nebolo spojené s bolesťami, ako tomu bolo za adamských pomerov po hriechnom páde, ale že sa to bude diať za požeňnaných okolností, za ktorých každá časť zlorečenia bude vylúčená. Tak dostalo by sa ľudstvu príkladného predvedenia, ako by sa zem bola zaľudnila, keby Adam a Eva neboli zhršili a keby ~~nehleza~~ trest uložené bolesti-porodu a počínania . . . ~~Hleč~~ zneužitie priazne Božej priviedly zvláštne ťažkosti v tomto smere; avšak u nevedomých tried všetkých dôb a národov bola v tomto smere tma aj v iných veciach tak dokonalá, že výklad prichádzajúci navrhavanou cestou postavi spravdivoť a velebnosť, múdrosť a moc nášho Boha v tomto a vo všetkých ostatných veciach bezpochyby do plného sveta." — Z "Watchtower", sväzok 30, čís. 11, 1. júna 1909.

Vyššie uvedené výťahy porovnajte s článkom "Naplište zem" (2 diely), ktorý o Božom príkaze vyšiel po smrti Ch. T. Russella (1916) v "Strážnej Veži" z februára 1939.

ženu; takisto tomu bolo aj u jeho troch synov. Popotopný svet začal teda na tomto podklade. To je spoľahlivý predobraz toho, čo sa bude považovať za náležité v novom svete spravdivosti po Armagedone: pravidlo, ktoré je pre dnešok schválené pre kresťanov, že muž má len jednu ženu, prevezmú tí, ktorí zostanú nažive po onej "bitke veľkého dňa Boha Všemohúceho" do onoho nového sveta po Armagedone. K rozmnoženiu ľudského pokolenia a k naplneniu zeme pod panstvom Kristovým nebude treba mnohoženstva. Nebude toho treba, lebo kojenci a nemlúvňatá budú chránení pred smrťou, a umieranie týchto nebude zpomalovať rozšírenie spravdivého ľudského pokolenia, dokiaľ nebude zem naplnená, k čomu prispejú aj tí, ktorí budú vo všeobecnom vzkrísení privedení z hrobov.

³⁸ Záverom teraz zisťujeme, že všetky skutočnosti a všetky vyhladky prejednávane v predchádzajúcich odstavcoch, týkajú sa otázky: Vstúpiť v manželský stav alebo nevstúpiť — pre ktoré sa má slobodný kresťan teraz, v povojnovom svete rozhodnúť? Božie slovo dokonalej múdrosti, ku ktorému patria aj rady apoštola Pavla o manželstve, je jediným vodcom, ktorý nás dovedie k šťastným a požeňnaným výsledkom. Kto sa chce ľúbiť Bohu a jeho kráľovi Kristu Ježišovi, musí sa obrátiť k tomuto slovu použiť všetek svoj rozum a zdravý myseľ pri úprave svojho vlastného prípadu. Avšak z celého Slova Božieho jednomyseľne vysvitá, že lepšie volí ten, kto sa rozhodne pre cestu, umožňujúcu mu zostať slobodným od bremien a rozptýlenia tohto sveta. V dôsledku toho bude taký v tomto povojnovom svete šťastnejší, pretože má väčšie prednosti služby pre Jehovu Boha a pre záujmy kráľovstva Božieho a jeho kráľa Krista Ježiša.

³⁹ Rozhodnutie ktorej otázky týkajú sa všetky predchádzajúce odstavce? a aké rozhodnutie vedie k väčšiemu šťastiu?

NA PAMIATKU RYDZOSTI ZA BOŽIE KRÁĽOVSTVO

"A ten deň vám bude na pamiatku." (2. Mojž. 12: 14) "To čítte na moju pa miatku." — 1. Kor. 11: 24.

JEHOVA, Boh stvoriteľ, nezriadiť v záhrade Eden kráľovstvo nad ľuďmi. Len čo prvá dvojica, muž a žena zhršili proti Stvoriteľovi, dal Jehova krátko pred vyhnaním ľudí z ich záhradnej domoviny verejný sľub, že pošle ľudstvu vysloboditeľa. Pred ušami Adama a Evy povedal ich zlému svodevi: "A položím nepriateľstvo medzi tebou a medzi ženou a medzi tvojím semenom a jej semenom; ono ti rozdrví hlavu a ty mu rozdrvíš päť." (1. Mojž. 3: 15) To znamená, že prv než vysloboditeľ rozšliape hadovi hlavu, on sám utrpí bolestivé zranenie, ako keď had uštipne na päť. V utrpeniach musí zachovať svoju rydzosť pred Bohom, aby sa dokázal byť hodným kráľovského trónu.

¹ Až po Nimrodovi hovorilo sa o tomto vyslobodi-

teľovi ako o kráľovi. Nimrod bol prvým človekom, ktorého veľký pokušíteľ dal korunovať za pozemského kráľa, a jeho kráľovstvo bolo — Bohu navzdory — zriadené v Babylone. (1. Mojž. 10: 8-10) Ako sa zdá, vznikol tým medzi Bohom a pokušíteľom spor, ktorý sa týkal kráľovstva nad zemou. Za nejaký čas po Nimrodovi vystúpil naraz v Palestíne Melchisedech ako kráľ Sálema, ktorý bol okrem toho aj "kňazom Boha silného najvyššieho". Kňaz a kráľ Melchisedech bol teda prvým človekom, ktorého Boh urobil prorockým obrazom budúceho panovníka v kráľovstve Božom. — 1. Mojž. 14: 18-20; Žalm 110: 1-4.

² Kňaz a kráľ Melchisedech to bol, ktorého požeňnal víťazného Abraháma pri ich jedinom stretnutí, o kto-

1. O akéj požiadavke na vysloboditeľovi hovorí Boh vo svojom zafšľbení?

2. Kedy sa hovorilo o vysloboditeľovi po prvý raz ako o kráľovi a kto bol jeho prvým predobrazom?

3. Co bolo zjavené o tom, z čieho pokolenia má prísť kráľ a pri ktorej príležitosti bol hromadným prejavom urobený verejne poznateľným?

rom je podaná zpráva, a to malo veľmi hlboký, znamenitý smysel. Ďalšie proroctvá Božie odhalily, že zaslúbený kráľ bude pochádzať z Abraháma, a to skrze Dávida. Dávid bol prvým židovským kráľom, ktorý vládol v tom istom meste, kde 900 rokov pred ním panoval Melchisedech, totiž v Jeruzaleme. (Žalm 76:2,3) Božie zaslúbenie dané Dávidovi znelo, že predpovedaný kráľ príde z jeho rodu. preto bol zaslúbený kráľ nazvaný "synom Dávidovým". (2. Sam. 7:12-17) Viac ako tisíc rokov po Dávidovi sohrali Židia v Jeruzaleme a v okolí významný dramatický výstup, ktorý zreteľne ukázal, kto bude oným kráľom, ktorý rozdrvil hadoví hlavu. Ono dramatické jednanie označilo ako kráľa muža, ktorý bol vtedy obecné známy ako "Ježiš, prorok z Nazaretu". To sa stalo, keď Ježiš vstúpil do Jeruzalema, a to spôsobom, ako to robili niekdajší izraelskí kráľovia: sediac na oslovi. To sa odohralo v roku 33 po Kr., niekoľko dní pred slávnosťou židovského pasach.

4 Očitý svedok tejto udalosti nám vypráva, ako sa vtedy splnilo proroctvo zo Zachariáša 9:9: "A väčšina zástupu prestierali svoje rúcha na cestu, a zase iní sekali letorasty so stromov a stlali na cestu, a zástupy, ktoré išli za ním, a ktoré išli pred ním, kričali a hovorily: Hosanna v Synovi Dávidovom! Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom! Hosanna na výsostiach!" Iný pisateľ nám hovorí, že volali: "Požehnaný Kráľ, ktorý prichádza v mene Pánovom! Pokoj na nebi a sláva na výsostiach!" A ešte iný pisateľ nám líči ľud, ktorý volal: "Hosanna! Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom! Požehnané kráľovstvo, ktoré prichádza v mene Pánovom, kráľovstvo nášho otea Dávida. Hosanna na výsostiach!" A aj deti volaly, a to nielen pozdĺž cesty, po ktorej Ježiš prechádzal, ale aj v chráme: "Hosanna Synu Dávidov", čo znamená 'Boh zachováaj (alebo zachráň) syna Dávidovho!' — Matúš 21:8, 9, 15; Lukáš 19:38; Marek 11:9, 10.

5 Tak bola v onom roku myšlienka o kráľovstve Božom spojená so slávnosťou pasach. V predchádzajúcich tri a pol rokoch Ježiš ukázal, že kráľovstvo Božie je predmetom najdôležitejšej spornej otázky, ktorá sa dotýka celého ľudstva. Urobil to tak, že verejne a súkromne kázal dobré posolstvo o kráľovstve Božom. Po svojom triumfálnom vtiaknutí do Jeruzalema hovoril o kráľovstve v mnohých podobenstvách a proroctvách, aby objasnil, kto bude s ním v kráľovstve spojený, a ako a kedy toto bude zriadené. V deň pasach zomrel na Golgote na dreve. Nad jeho hlavou stály tieto rukou napísané slová, ktoré ho obviňovali zo vzbury: "Ježiš Nazaretský, kráľ Židov." (Ján 19:19, 20) Na tretí deň po jeho smrti vypočul Jehova Boh prosbu, ktorá k nemu vystupovala v "Hosanna" ľudu. Zachránil svojho kráľa, syna Dávidovho z okov smrti, vzkriesiac ho k nesmrteľnému životu, aby v ustanovený čas rozšíril hadoví hlavu. Takým nadherným

spôsobom odmenil Boh Ježiša, pretože tento vo svojich utrpeniach až do preliatia krvi života nikdy neporušil svoju rydzosť pred Jehovom, pred nemedzeným majetstvom celého vesmíru a zakladateľom kráľovstva.

6 Ježiš Kristus dosiahol prvého miesta v kráľovstve za vysokú cenu; túto cenu však ochotne zaplatil. Prečo? Pretože v spojitosti s kráľovstvom bude rozriešená najdôležitejšia otázka celého vesmíru. Kráľovstvo to je univerzálnou vládou, ktorú najvyšší Boh uvedie v moc a v činnosť, aby v celom vesmíre ospravedlnil svoju nemeniteľnú svrchovanosť a aby očistil svoje sväté meno od všetkých potúp a útržiek, ktoré naň v uplynulých šiestich tisícročiach nahromadil pukušiteľ satan. Pretože Jehova Boh je najvyšší, je zdrojom všetkého života a pôvodom všetkého stvorenia, preto je ospravedlnenie jeho univerzálny svrchovanosti a jeho dobrého mena o mnoho významnejšie ako spasenie hriešnych ľudských tvorov. A predsa je to práve toto ospravedlnenie, ktorým sa vôbec uskutočňuje vykúpenie a spasenie ľudských hriešnikov. Ježiš zrejme pochopil, že hlavne preto musí zomrieť, aby dokázal svoju rydzosť a aby ospravedlnil Jehovovo meno a jeho svrchovanosť. A preto ustanovil onej noci pasach v roku 33 po Kr. medzi svojimi nasledovníkmi pamätnú slávnosť. Najprv však pojedel s nimi pasach.

POSLEDNÁ PREDOBRAZNÁ VEČERA

7 Pretože Ježiš bol podľa svojho ľudského zrodzenia Žid, slávil podľa poriadku pasach v Jeruzaleme, v meste, s ktorým Boh spojil svoje meno a kde dal zriadiť svoj chrám. Dňom tejto výročnej slávnosti pasach bol štrnásťtý abib alebo nisan, ako tento mesiac neskoršie nazývali. Jehova Boh určil abib prvým mesiacom židovského roku. Ustanovil zákonom, aby Izraeliti slávil každoročne pasach ako upomienku na prvý pasach svojich predkov v Egypte. Vtedy ich vyslobodil z egyptského otroctva a zabil všetkých prvorođených egyptských, aby zlomil umienený odpor Egyptanov, ktorý títo prejavili proti odehodu Izraelitov zo zeme Egypta. Skrze Mojžiša, svojho proroka, hovoril Boh Izraelitom: "A ten deň vám bude na pamiatku, a budete ho sláviť ako slávnosť Jehovovu po svojich pokoleniach; večným ustanovením ho budete sláviť." (2. Mojš. 12:14) Zabitie baránka pasach a to, že Izraeliti jeho krvou pokropili zvonku podvoje dverí a jedli potom pečeného baránka v dotyčnom dome — to bolo významné znaky v spojitosti s touto slávnosťou onej poslednej noci egyptskej poroby. Ďalšie oslavy tohto sviatku nemaly sa diať *in memoriam* (na pamiatku) na baránka pasach, ale na vzpomienku na Boha, maly teda byť "slávne (slávnosťou; *Elberf. B.*) Jehovovi". Slávnosť nepripomínala v prvom rade baránka pasach, ale udržovala v živéj pamäti Jehovov skutok ospravedlnenia jeho svrchovanosti, ktorú prejavil Boh proti Egyptu a na vyslobodenie svojho vyvoleného ľudu.

4. Aké volanie ho urobilo poznaťným?

5. Čo bolo tým uvedeným v spojení so slávnosťou pasach? prečo vypočul Boh volanie ľudu "Hosanna"??

6. Prečo bol Ježiš ochotný íť na smrť?

7. Na ktorý deň bola slávnosť pasach ustanovená, a čo mala pripomínať?

* Izrael bol vyslobodený z Egypta viac ako pred 3000 rokmi. To prorocky znázorňovalo, ako Jehova vyslobodí všetkých tých, ktorí sa pridružia k jeho ľudu, od utiskujúceho sveta, nad ktorým vládne had pokušiteľ ako panovník mocnejší od egyptského faraona. Baránok pasach, pre ktorého anjel smrti obišiel prvorođených Izraela a ušetril ich od smrti, poukazuje v predobrazne na určitú osobu. Na ktorú? Na tú, skrze ktorú Jehova ospravedlní svoje meno a vyslobodí svoj ľud. Preto Ján označil Ježiša, ktorého krstil v Jordáne, slovami: "Hľa, Baránok Boží, ktorý sníma hriech sveta!" Že tu narážal zvlášť na baránka pasach, ukazuje nám apoštol Pavel, keď hovorí: "Lebo veď i náš veľkonočný Baránok (náš pasach; *angl. B.*) je za nás zabitý, Kristus. A tak svätme, nie v starom kvase ani v kvase zlosti a nešťachetnosti, ale v nekvasenom čistoty a pravdy." (Ján 1: 29; 1. Kor. 5: 7, 8) Bolo to teda úplne shodné, že Ježiš osláviac so svojimi učeníkmi v Jeruzaleme svoj posledný predobrazný pasach, bol ešte toho istého 14. niansa zabitý. Týmto spôsobom úplne splnil prorocký obraz o baránku pasach a urobil tak koniec sláveniu slávnosti pasach. Jeho smrťou ako Baránka nadišiel čas, kedy mali byť slávené večne platné skutočnosti, ktoré starý pasach len predstieňoval alebo obrazne predstavoval.

⁹ Ježiš vedel, že ešte toho istého dňa bude musieť trpieť pre kráľovstvo Božie a preto si veľmi žiadal jesť tento posledný pasach so svojimi vernými. To im aj povedal, ako čítame u Lukáša 22: 13-18: "A keď nastala hodina, sadnul si za stôl i dvanásť apoštolov s ním. A povedal im: Túžobne som si žiadal jesť tohto baránka s vami, prv ako by som trpel. Lebo hovorím vám, že ho už viacej nebudem jesť, až keď sa naplní v kráľovstve Božom. A vezmite kalich poďakoval a povedal: Vezmite toto a rozdeľte medzi sebou. Lebo hovorím vám, že odteraz už nebudem piť z tohto plodu viniča, až keď príde kráľovstvo Božie." Z týchto slov možno poznať, že Ježiš pri jedení pečeného baránka pasach, ktorý znázorňoval jeho samotného, a pri pití vína pasach nemyslel sám na seba. O mnoho viac myslel na veľkú, pre celý vesmír nevyriešenú otázku, na právoplatnú svrchovanosť svojho Otea, Jehovu Boha. Bol odhodlaný priznávať sa k nej aj naďalej a zastávať sa jej, hoci to pre neho znamenalo trpké bolesti, utrpenie až po potupnú smrť na dreve.

¹⁰ Ako zpráva (Lukáš 22: 14-20) udáva, pridržiaval sa Ježiš pri slávnosti pasach židovských obyčajov vtedajšej doby. Mojžišom daný zákon sa o tom nezmieňuje a nepožaduje, aby sa pri tejto slávnosti užívalo víno; v dobe Ježišovej však bolo do slávnosti pojaté aj víno. Užívalo sa víno červené, ktoré bolo považované za lepšie ako biele. Tak to zostalo u židov až do

8. Ako vieme, koho znázorňoval baránok pasach v predobrazne? A ako sa stal pasach niečím prežitým?

9. Prečo si Ježiš pri slávnosti posledný pasach so svojimi učeníkmi, a predovšetkým čím sa vtedy zaoberal v myšlienkach?

10. Čo ukazuje, že Ježiš dodržal pri slávnosti vtedajší obyčaj?

13. storočia letopočtu, kedy nastala zmena pre takzvanú "krvnú žalobu". — Viď poznámku.*

¹¹ Podľa bežného zvyku musel každý mužský Žid dostať štyri kalichy vína. O tom sa zachovala zpráva v židovskom talmude. Uvádzame z babylonského talmodu** časť pod nadpisom *Pesachim*, kapitola 10: "Mišna [99 b]. — V predvečer pasach, blízko minhah [obet] . . . , nech sú mu dané nie menej ako štyri kalichy." A v poznámke je k tomu dodané: "Ktoré musí každý žid v noci pasach vypíť. Tieto odpovedajú štyrom vykypiteľským výrokom z 2. Mojžišovej 6: 6, 7: 'Vyvediem vás z robôt Egyptských, a vytrhnem vás z ich služby, a vyslobodím vás vystretým ramenom a veľkými súdy. A vezmem si vás za ľud.'" Obyčaj vyžadovala, aby nad každým kalichom červeného vína bolo vyslovené žehnanie. Kalich, o ktorom sa zmieňuje Lukáš (22: 17), nebol prvý, ale jedným z oných troch, ktoré sa pily po jedení baránka pasach, teda v dobe, keď zradca Judáš bol už odišiel. Než Ježiš podal tento kalich učeníkom, počinajúc od toho, ktorý bol po jeho pravici (zrejme Ján), požehnal ho a ďakoval zaň. Potom im prikázal, aby podávali kalich doprava ďalej a pri tom aby mysleli na pitie radosti Pána v kráľovstve Božom.

¹² Na tejto Ježišovej schôdzke s jeho dvanástimi

11. Čo obsahuje židovský talmod o tomto obyčaji?
12, 13. Ako Ježiš naznačil, že medzi nimi bol zradca?

* Pre užívanie červeného vína obviňovali antisemiti, takzvaní "kresťania", židov, že pijú ľudskú krv, ktorá domnele pochádza od kresťanov. Pokiaľ vieme, pochádza "krvná žaloba" proti nim z 13. storočia, kedy bola zavedená rímskokatolícka inkvizícia. "The Jewish Encyclopedia" (sv. 3, str. 264, 1. stípec, 1. odst.) o tom hovorí:

Židia tiež užívali svaťš červené víno pre ony štyri kalichy, ktoré im bolo nariadené piť v obidva prvé večery slávnosti pasach; červená farba vína mala — podľa legendy — byť jednak pripomienkou krvi izraelských detí [z ktorých bolo denne zabíjané 150 pre liečivý kúpeľ], ktorá bola preliata, aby malomocnému faraonovi poskytla kúpeľ, jednak mala tiež pripomenúť mnohých židov, ktorí zomreli pre svoju vieru. Toto červené víno vydávali nepriatelia židov za skutočnú krv; preto varoval David ha-Levi b. Samuel vo svojom komentári . . . pred jeho používaním. Toľko o skutočnej alebo domnelej súvislosti medzi krvnou žalobou a slávnosťou pasach." Katolícki kňazi používajú pri omši biele víno.

** Podľa prekladu rabína dr. Izidora Epsteina, vydala Soncino-Press, Londýn.

"The Jewish Encyclopedia" (sv. 9, str. 552, 2. stípec, 2. odst.) ďalej hovorí: "Rabini považovali tiež za bezpodmienečnú povinnosť, aby sa v prvý večer otvorilo o zábrkoch, ktoré sa staly pri vyslobodení Izraela z Egypta . . . Každý Izraelita bol povinný vypíť v tento večer štyri kalichy vína . . . ; pre *krvnú žalobu* bolo neskoršie od červeného vína upustené. Pri jedení mazach [macesov; nekvaseného chleba] a pri pití vína boli všetci mužskí účastníci povinní zaujať postoj slobodných mužov (to znamená oprieť sa vľavo o podošku) . . . Žehnacie formuly nad jednotlivými kalichmi boli zvlášť uvedené."

apoštolmi bol po nejaký čas prítomný muž, ktorý určite nepríde do kráľovstva Božieho, aby tam pil víno radosti a veselosti; opustil slávnosť, keď mu to Ježiš nariadil. Týmto mužom bol Judáš Iskariotský. V priebehu pasach sa Židia umývali, a to po vypití prvého z oných štyroch kalichov vína. Keď Ježiš pri tejto príležitosti umýval svojím učeníkom nohy, tu poukázal na prítomnosť tohto nečistého zradcu slovami: "Ten, ktorý je mýty, nepotrebuje iného, len aby si umyl nohy, lebo je celý čistý. Aj vy ste čisti, ale nie všetci." A apoštol Ján dodáva k tejto poznámke: "Lebo vedel o svojom zradevi a preto povedal: Nie všetci ste čisti." Po umytí nôh jedli baránka pasach.

¹³ Keď jedli mäso baránka, naberali omáčku z horčičky bylín kusom nekvaseného chleba. Tu, v tejto chvíli, oznámil Ježiš svojmu apoštolovi Jánovi zvláštnym pokynutím, kto je ten, ktorý ho zradí. Ján nám najprv sdeluje Ježišove slová: "Amen, amen vám hovorím, že sluha nie je väčší ako jeho pán, ani posol nie je väčší ako ten, ktorý ho poslal. Ak to viete, blahoslavení ste, jestli to aj žniete. Nehovorím o vás o všetkých; ja viem, ktorých som si vyvolil, ale aby sa naplnilo písmo: Ten, ktorý je môj chlieb, pozdvihol proti mne svoju päsť. Odteraz vám to hovorím, prv ako sa stane, aby ste, keď sa stane, uverili, že ja som. Amen, amen vám hovorím, že ten, kto prijíma toho, koho by som poslal, mňa prijíma; a kto mňa prijíma, prijíma toho, ktorý mňa poslal." Potom Ján dodáva:

¹⁴ "Keď to povedal Ježiš, zachvel sa v duchu a osvedčil a povedal: Amen, amen vám hovorím, že jeden z vás ma zradí. Vtedy pozerali učeníci jeden na druhého v rozpakoch, o kom to hovorí. A jeden z jeho učeníkov, ktorého miloval Ježiš, súc za stolom bol opretý na hrudi Ježišovej; teda tomu dal Šimon Peter návestie, aby sa opýtal, kto by to bol, o kom to hovorí? A on privnúc sa k hrudi Ježišovej povedal mu: Pane, kto je to? A Ježiš odpovedal: Ten je, komu ja omočím skyvu chleba a dám mu. A omočil mu skyvu dal Judášovi Šimona Iskariotského. A hneď po tej skyve vstúpil do neho satan. Vtedy mu riekol Ježiš: Čo robíš, urob rýchle. Ale tomu žiaden zo spolustoliaci neporozumel, načo mu to povedal; lebo niektorí sa domnievali, ponevák mal Judáš meče, že mu Ježiš hovorí: Nakúp toho, čo potrebujeme k sviatku, alebo aby dal niečo chudobným. A keď vzal skyvu, hneď vyšiel, a bola noc. A keď vyšiel, povedal Ježiš: Teraz je oslávený Syn človeka, a Boh je oslávený v ňom." — Ján 13: 16-31.

14. Ako oznámil Ježiš zradcu, a čo tento potom urobil?

(Pokračovanie budúce)

(Dokončenie s 18 strany)

Spoločnosť Watch Tower vypočítava toto podľa prvého mesiaca, ktorý padne najbližšie ku rovnodennosti, asie buďto pred ňou alebo po nej. Nenasledujeme presne ustálený židovský poriadok 7 zaradených mesiacov na dobu každých 19 rokov. Vtedy podľa náležitého výpočtu, 14. nisan sa započína pri západe slnka vo štvrtok, 25. marca 1948. Všetky zorganizované shory a grupy Jehovových

svedkov po celom svete, majú sa shromaždiť toho dňa po 6 hodine večer, normálny čas a oslaviť Pamiatku, zaoprením nekvaseného chleba a červeného vína pre ktorékoľvek osoby, ktoré sa zúčastňujú toho významu a sa považujú byť zbytkami údov Kristovho tela.

Potom po začiatkovej piesne, modlitbe a objasňujúcej reči na význam Pamiatky a potom po jednej modlitbe na obdiva, totiž na chlieb a víno spoločne, tieto embičny majú byť prislúžne spoločne komukoľvek a všetkým, ktorí považujú samých seba za hodných ich užívať. Potom po pririeranom oznámení poľnej služby a konečnej piesne, schádza by mala byť zakončená modlitbou.

1948 STRÁŽNEJ VEŽI KAMPAŇ

So zhoršením sa ľudských záležitostí a tým, že rok 1948 sa asi stane krušným rokom, ocenenie *Strážnej Veži* veľmi vzrastá a stáva sa väčšou dôležitou potrebou pre všetkých ľudí v ich ubolenom trápení. Preto že všetko toto sa môže jasne predvídať, my sme vyplánovali 1948 kampaň za štyri mesiace, asie počnúc od januára až cez apríl, aby sme zadovážili najmenej 200,000 nových predplatiteľov na tento magazín Božieho zaopatrenia. Aj k vóli pomerom, naša pravidelná predplatná cena nešla nahor; ona aj naďalej zostáva \$1 (americký), avšak s každým jednoročným predplatným pôjde kampaňová výhoda prémie 3 ktorýchkoľvek knižčiek, ktoré sú k dispozícii hlásateľu Kráľovstva, aby ich ponukol. Čitatelia *Strážnej Veži* by mali počuť volanie pre viac pracovníkov, aby rozšírili toto dobro toho magazína ďalej pre núdajných ľudí. Vykúpte teda tieto štyri mesiace tým, že budete brať účasť v kampani do najvyššieho stupňa. Zorganizované shory stoja pohotove a sú úzkostlivé vám pomahať pridružiť sa k tejto požehnanej výsade pomocť ľudom k spaseniu od toho, čo prichádza pre človečenstvo. Píšte nám, jestli potrebujete pomoc pre to, aby ste sa dostali do potykov. A keďže budete brať aspoň čiastočnú účasť v tejto kampani, vtedy by ste mali zaslať mesačnú zprávu zo svojho uskutočnenia v poli.

OBVODNÝ SJAZD V ATLANTA

Ako to už bolo oznámené na shromaždení v Los Angeles minulého augusta, prvé z obvodných sjazdov na rok 1948 v Amerike, bude vydržiavané v Atlanta, Georgia. Čas tohoto 3-dňového sjazdu bol posunutý hore na 12-14 marca. Smluva pre upotrebenie Municipal Auditorium, 30 Courtland Street, Atlanta, Georgia, bola teraz podpísaná, čo umožnilo možným toto presné oznámenie. Predseda Spoločnosti, ako aj druhí predstavitelia sa očkávajú, že budú slúžiť na programe. Všetky osoby dobrej vôle, zahrnuté v hraniciach tohto obvodu, sú srdečne pozvané byť prítomnými.

"RADOSŤ VŠETKÝCH ĽUDÍ"

Názov tejto novej knižčičky prináša do mysle anjelovo oznámenie pri Ježišomv narodení. Knižčička obsahuje reč, ktorú doručil predseda Watchtower spoločnosti k obecenstvu na piatich pevninách a ostrovoch mora počas svojho cestovania okolo sveta. Táto knižčička bola prepustená pre verejnosť pri zaklúčení predsedovej reči k obecenstvu, počítujúcemu 18,000 na minulom sjazde vo Philadelphii. Knižčička obsahuje 32 strán a má veselú obálku. Výtlačky tejto knižčičky sú teraz k dostaniu v anglickej reči za prispenie päť centov výtisk.